

Súd: Okresný súd Zvolen
Spisová značka: 5P/279/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6719205606
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ľudmila Ostrolucká
ECLI: ECLI:SK:OSZV:2021:6719205606.14

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Zvolen v konaní pred sudkyňou Mgr. Ľudmilou Ostroluckou, vo veci starostlivosti súdu o maloletého M. A., H.. XX.XX.XXXX, R. C. M. XX, XXX XX D. H., t.č. v náhradnej osobnej starostlivosti sestry E. E., Q.. E., H.. XX.XX.XXXX, R. C. Z. XXX/X, XXX XX E., zastúpeného v konaní Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, pracovisko Krupina ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov matky Ľ.V. E., Q.. M., H.. XX.XX.XXXX, R. C. M. XX, XXX XX D. H. a otca M. A., H.. XX.XX.XXXX, R. C. D. H. XX, XXX XX D. H., S. C. M. XX, XXX XX D. H., za účasti náhradnej matky E. E., Q.. E., H.. XX.XX.XXXX, R. C. Z.D. XXX/X, XXX XX E., o návrhu rodičov na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti o maloletého, takto

rozhodol:

I. Súd z r u š u j e náhradnú osobnú starostlivosť do ktorej bol maloletý M. A., H.. XX.XX.XXXX zverený rozsudkom Okresného súdu Zvolen č.k. 9P/6/2016-143 zo dňa 04.04.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici Sp.zn. 14CoP/49/2017-177 zo dňa 19.09.2017 počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Rodičom Ľ. E., H.. XX.XX.XXXX, M. A., H.. XX.XX.XXXX B. Z. M. A.X., H.. XX.XX.XXXX u k l a d á výchovné opatrenie v povinnosti počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu v špecializovanom zariadení pri odbornej intervencii Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, pracovisko Krupina za účelom rodičovskej terapie a poradenstva (vrátane silnej individuálnej zložky) s cieľom lepšie porozumieť prežívaniu a vývinovým potrebám maloletého, pochopiť a rozvinúť aspekty zodpovedného rodičovstva počas jedného roka.

III. Rodičia sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatiť znalkyni PhDr. Marte Halašovej, PhD., z odboru psychológia, z odvetvia klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých, poradenská psychológia, trvale bytom Jána Straku 1536/3, 969 01 Banská Štiavnica náhradu znalečného v rozsahu 100 %, do 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdu o určení výšky tejto náhrady.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Rodičia maloletého dieťaťa sa domáhali návrhom na začatie konania zo dňa 14.11.2019, ktorý bol doručený súdu dňa 15.11.2019 zrušenia náhradnej osobnej starostlivosti o maloletého. Ich mal. syn bol zverený do náhradnej osobnej starostlivosti svojej sestry E.H. E., H.. XX.XX.XXXX na základe rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k. 9P/6/2016-143 zo dňa 04.04.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici Sp.zn. 14CoP/49/2017-177 zo dňa 19.09.2017, ktoré súdne rozhodnutia nadobudli právoplatnosť dňa 09.10.2017. Návrh odôvodnili tým, že od rozhodnutia o náhradnej osobnej starostlivosti o ich mal. syna zanikol dôvod, pre ktorý bol tento zverený do náhradnej osobnej starostlivosti svojej sestry. Na ich strane došlo k podstatnej zmene pomerov od tohto obdobia. Obidvaja

sú zamestnaní, matka ako pomocná sila v kuchyni, otec ako pomocný robotník v tlačiarňi NIKARA v Krupine. Vedú usporiadaný život, vyhýbajú sa akejkolvek činnosti alebo konaniu, ktorým by sa správali nezodpovedne. Svoju domácnosť vedú v čistote. S maloletým sa snažia byť čo najviac v kontakte, ale v poslednej dobe sa s jeho náhradnou matkou nedá rozumne dohodnúť. Táto je stále nervózna, háda sa a kričí. Rozhádaná je s celou rodinou, aj so svojou sestrou Ľubicou. Cez letné prázdniny bol maloletý spolu so svojou sestrou F., ktorá bola tiež zverená do náhradnej osobnej starostlivosti svojej sestry E. u nich na určitý čas, jeden mesiac. V septembri ako začala škola, maloletý bol u nich častejšie. Obidvaja mali záujem o prvé rodičovské združenie, ale nebolo im to umožnené. Školu maloletého môžu navštevovať výlučne s doprovodom náhradnej matky. Táto je stále v práci, aj cez víkendy. Keď je v práci, maloletý so sestrou F. je buď u nich, alebo deti sú samé v byte. Maloletý sa teší na M., kde žijú. Náhradná matka mu stále niečo zakazuje (televízor, tablet), každý deň po ňom kričí. Maloletý sa jej bojí. Túto skutočnosť vedia od F.P.. Keď má náhradná matka voľno, stále spí. Maloletý sa učí sám, zhoršili sa mu výsledky v škole. Táto deťom nevarí. Maloletý to pred inými ľuďmi neprizná, lebo sa bojí, že sa to náhradná matka dozvie a bude mať doma „zle“. Preto ako rodičia majú záujem, aby sa to zmenilo, a aby sa maloletý vrátil do ich starostlivosti.

2. Náhradná matka, sestra maloletého, k návrhu dňa 14.07.2020 uviedla, že s návrhom súhlasí. S maloletým chodí k jeho rodičom v danom období dosť často. Vidí ako sa rodičia k maloletému správajú, preto nemala výhrady k návrhu rodičov. Svoj súhlas odôvodnila aj tým, že si zakladá svoju rodinu, je tehotná. Jej vzťahy s rodičmi maloletého sa zlepšili. Nieže by osobnú starostlivosť o maloletého nechcela vykonávať, ale bola v tom, keď maloletého prevzala do náhradnej osobnej starostlivosti, že tento u nej v náhradnej osobnej starostlivosti nebude do 18. roku svojho veku. Takto vnímala aj náhradnú osobnú starostlivosť o sestru maloletého, F.. Zisťovala u maloletého, čo by chcel on, tento je však pod nátlakom svojej sestry F., ktorá ho „tlačí“, aby išli k L.. Veľakrát sa stalo, tak ako to uviedla matka maloletého, ktorá je aj jej matkou, keď mali ísť maloletý spolu so sestrou F. od navrhovateľov, tak nechceli. Maloletý M. sa viackrát vyjadril, že nejde k nej, že chce zostať u svojich rodičov. Náhradná matka sa ďalej vyjadrila, že odmieta osobnú starostlivosť o maloletého ďalej vykonávať, pretože má z toho len stresy, pričom ju nebaví stále ohľadne maloletého behať po súdoch. Tiež chce, aby maloletý vyrastal u svojich rodičov.

3. Kolízny opatrovník mal. dieťaťa dňa 14.07.2020 uviedol, že napriek súhlasu všetkých účastníkov konania nepominuli dôvody na to, aby bola zrušená náhradná osobná starostlivosť u maloletého. Je pravdou, že vzťahy medzi biologickými rodičmi maloletého a náhradným rodičom maloletého, jeho sestrou E. sa zlepšili, ale len v období posledného mesiaca. Počas obdobia Covid-19 rodičia sa s maloletým nekontaktovali. Psychologická správa ohľadne maloletého nie je priaznivá. Nedostatky v starostlivosti náhradného rodiča o maloletého neboli zistené. Trval na svojom stanovisku uvedenom v správe zo dňa 06.07.2020 a zo dňa 18.02.2020.

4. Kolízny opatrovník mal. dieťaťa Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, pracovisko Krupina (ďalej len „kolízny opatrovník“) v správe zo dňa 06.07.2020 uviedol, že rodina je vedená v evidencii sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately od roku 1996. Maloletý bol na základe súdneho rozhodnutia zverený do náhradnej osobnej starostlivosti svojej sestry, E. E.. Matka maloletého aktuálne je nezamestnaná z dôvodu Covid-19. Otec maloletého je zamestnaný vo firme NIKARA v Krupine na pracovnej pozícii robotník. Jeho príjem pozostáva zo zárobkovej činnosti vo výške približne 500,- Eur mesačne. Rodičia maloletého žijú v rodinnom dome, ktorý sa nachádza vo vlastníctve matky. Obidvaja rodičia pravidelne a načas hradia súdom stanovené výživné na maloletého. Dňa 22.06.2020 sa pokúšal vykonať šetrenie u rodičov maloletého. Matka maloletého toto odmietla. Vyjadrila sa so zvýšeným hlasom, že aj tak jej úrad detí nechce dať. Následne matka dňa 24.06.2020 kontaktovala úrad telefonicky, kedy sa ospravedlnila za svoje správanie. Tiež uviedla, že jej dňa 24.06.2020 zomrela sestra. Náhradný rodič maloletého E. E. je zamestnaná vo firme ASCOMP, Sliač s výkonom práce v reštaurácii Hont, Krupina, keď pracuje ako krupiérka. Jej príjem pozostáva zo zárobkovej činnosti vo výške približne 700,- Eur mesačne, prídavkov na dve deti vo výške 48,68 Eur mesačne, z opakovaných príspevkov dieťaťu zverenému do náhradnej osobnej starostlivosti vo výške 192,- Eur mesačne a výživného na maloleté deti. Mal. M. navštevuje Základnú školu J. C. Hronského v Krupine. Školské zariadenie v správe uviedlo, že maloletý sa pravidelne pripravuje na vyučovanie, jeho správanie je dobré. V kolektíve je obľúbený a rešpektuje aj authority pedagógov. Stravuje sa v školskej jedálni, chodí čisto a vhodne oblečený. Biologickí rodičia sa o maloletého zaujímali len raz a to na konci prvého ročníka. Spolupráca s náhradným rodičom je na dostačujúcej úrovni. Poplatky v škole má maloletý uhradené. Ošetrojúcou lekárkou maloletého je MUDr. Milota Fraňová, ktorá v správe uviedla, že maloletý má vykonané všetky preventívne prehliadky a

očkovania. Je zdravý, netrpí žiadnym závažným ochorením. Maloletý navštevuje ambulanciu ošetrojúcej lekárky v sprievode svojej sestry, ktorá mu zabezpečuje dostatočnú starostlivosť. Ošetrojúca lekárka u maloletého nespozorovala žiadne známky týrania, ani zanedbávania. Náhradná matka žije s maloletým a jeho sestrou F. v dvojizbovom byte, ktorý je vo vlastníctve náhradnej matky. Hygiena je na požadovanej úrovni. Počas šetrenia u náhradného rodiča bola získaná informácia, že deti, teda ani maloletý M. počas ochorenia Covid-19 rodičov nenavštevoval. Podľa vyjadrenia náhradného rodiča, matka sa ani raz neozvala. Zmena nastala po pojednávaní, ktoré sa konalo vo veci zverenia mal. F.Í. E. do náhradnej starostlivosti sestry Ľ. E.. Náhradná matka sa po tomto pojednávaní vyjadrila, že deti, teda aj mal. M. sa k matke tešia a chodia tam radi. K matke chodia pravidelne, keď je náhradná matka v práci. Náhradná matka aktuálne je tehotná a žije v spoločnej domácnosti so svojim partnerom. Náhradná matka ďalej uviedla, že mal. M. nechcel ísť k sestre Ľ., ale skôr k matke, pretože tam má kamarátky. Kolízny opatrovník v správe ďalej uviedol, že starostlivosť zo strany náhradnej matky o maloletého je na dobrej úrovni. Na túto dobu preto nepominuli dôvody, ktoré viedli k zvereniu maloletého do náhradnej starostlivosti. Mal za to, že maloletý má zostať v náhradnej osobnej starostlivosti svojej sestry, E.. Je to i z toho dôvodu, že tento má silné citové väzby na svoju sestru F., s ktorou aktuálne žije v spoločnej domácnosti u náhradnej matky, sestry E.. Nakoľko náhradná osobná starostlivosť je v záujme mal. M.Š., navrhol vykonať znalecké dokazovanie.

5. Pred vyššie uvedenou správou kolízny opatrovník podal i správu zo dňa 18.02.2020, ktorú nesprávne adresoval k Sp.zn. 8P/7/2016, a až dňa 14.07.2020 ju doložil do predmetného súdneho konania. V tejto správe kolízneho opatrovníka oproti správe zo dňa 06.07.2020 je navyše uvedené, že triedna učiteľka maloletého uviedla, že maloletý v poslednej dobe prejavuje známky nevhodného správania. Podľa jej slov je to často vtedy, keď sa vráti z návštevy od rodičov. Rodičia o maloletého sa nezaujímajú. Otca maloletého stretla len raz, a to na konci prvého ročníka, kedy sa bol opýtať na správanie maloletého a študijné výsledky. Matku maloletého videla tiež len párkrát a raz bola svedkom jej nevhodného správania sa k maloletému, kedy po ňom kričala. Ohľadne náhradnej matky v tejto správe uviedol, že táto s podaným návrhom rodičov nesúhlasí, nakoľko je nie presvedčená, že rodičia by sa o maloletého dokázali postarať. S rodičmi a s náhradnou matkou bola nadviazaná v rámci poradenského psychologického procesu spolupráca dňa 08.07.2019. Od tejto doby prebehlo celkovo 8 konzultácií, z toho 2 boli párovou formou a zvyšných 6 individuálnou formou. Cieľom stretnutí bolo riešenie konfliktných vzťahových väzieb v procese obnovenia vzťahu rodičov a detí a posúdenie, či rodičia spĺňajú predpoklady, že výkon rodičovských povinností zabezpečia v záujme mal. detí. Medzi jednotlivými stretnutiami sa komunikácia s klientmi stala obtiažnou. Viackrát nedvíhali telefón, nedostavili sa na spoločne dohodnuté termíny. Pre deti, teda aj pre mal. M. je každá zásadná zmena v rodinnom prostredí veľkým zásahom do psychiky, psychologickými metódami počas stretnutí bolo postrehnuté, že osobnosť otca maloletého sa javí ako zvýšene direktívna, emotívna je vzrušivá so sklonmi k agresívnym prejavom, matka sa javí ako osobnostne nevyrovnaná, ľahko zraniteľná, emotívne labilná, čo sa prejavuje aj v spôsobe jej komunikácie a v rodinných vzťahoch, najmä s dospelými dcérami E.Í. B. Ľ.. Psychológ, ktorý spolupracuje s mal. deťmi, s náhradnou matkou, ako aj so sestrou mal. detí, Ľ. E. sa k predmetnej veci nevie vyjadríť. Počas šetrenia v rodine bolo zistené, že náhradný rodič, E. E. má s deťmi menšie výchovné problémy, ktoré pripisuje predovšetkým rozdielnym výchovným metódam, ktoré deti vidia, či už u svojich rodičov, alebo u sestry Ľ., ktorú tiež navštevujú. Tieto problémy zatiaľ rieši ústnym dohovorom mal. M., pričom sa vyjadrila, že v prípade vážnejších prejavov by navštívila psychológa na úrade. Náhradná matka tiež uviedla, že s matkou maloletého je veľmi ťažká komunikácia, dosť často sa hádajú. Počas rozhovoru s maloletým, ako aj s jeho sestrou mal. F. bola získaná informácia, že maloletý je na svoje sestry veľmi naviazaný a chcel by ostať hlavne so svojou sestrou F., ktorá sa vyjadrila, že k rodičom sa vrátiť nechce. Matka sa pri poslednej návšteve mal. detí vyjadrila, aby si deti náhradná matka už brala, nakoľko ich má plné zuby. Aj v tejto správe prijal záver, že maloletý by mal zostať v náhradnej osobnej starostlivosti svojej sestry. Tiež tu navrhol vykonanie znaleckého dokazovania.

6. Matka maloletého pri výsluchu dňa 14.07.2020 ako účastníčka konania uviedla, že 12 rokov žije v usporiadanom partnerskom vzťahu s biologickým otcom maloletého. Je matkou 4 detí, Ľ. E., E. E., ktoré sú už plnoleté, ďalej maloletej F. a maloletého M.. Jej súčasný partner je biologickým otcom len mal. M.. Momentálne vzťahy s dcérou E., do náhradnej osobnej starostlivosti ktorej boli zverení súrodenci mal. M. B. F., majú výborné. Alkohol nepožíva dva roky, nemá žiadne zdravotné problémy. Aj u mal. F. žiada zrušiť náhradnú osobnú starostlivosť. Je pravdou, že jej partner, biologický otec mal. M. spočiatku nesúhlasil s tým, aby K. F. vrátila do ich rodiny, ale časom na tom dohodli. Mal. M. u psychologičky sa vyjadril, že chce ísť k sestre Ľ.. Jej však povedal, že nevie prečo sa tak vyjadril. Zdržuje sa v ich

domácnosti aj týždeň. V súčasnom období nepracuje. Dostala výpoveď k 31.03.2020. Pracovala ako pomocná sila v kuchyni v reštaurácii Hont v Krupine. Pracovali spolu s dcérou E.. Rodičovských združení ohľadne mal. M. sa nezúčastňujú. Keď M. býva chorý, tak sa zdržuje v ich domácnosti. Oni ako rodičia sa zaujímali o M., boli v škole, ale učiteľka sa odmietla s nimi rozprávať s tým, že to zakázala E. t.j. náhradná matka. Vzťahy s druhou dcérou L. sú narušené. Pokiaľ ide o domáce práce, v domácnosti robí všetky domáce práce. Chce maloletého syna vychovávať. Tento „zoženštieva“, keď F., jeho sestra povie „skoč do studne“, tak skočí. Sama je po zdravotnej stránke v poriadku.

7. Otec maloletého pri výsluchu dňa 14.07.2020 ako účastník konania uviedol, že je biologickým otcom len mal. M., nie je biologickým otcom detí matky a to ani L., B. E.H., B. B. F.. S matkou žijú 12 rokov v partnerskom vzťahu. Iné mal. deti nemá. Je riadne zamestnaný. Jeho manželka zomrela, z manželstva má plnoletého syna, voči ktorému nemá vyživovaciu povinnosť. Pracuje v spoločnosti NIKARA, ide o tlačiareň v Krupine. Pracuje tam už dva roky. S matkou chcú mal. M. vychovávať, s M. má výborný vzťah. S M. B. K. F. sa kontaktujú, navštevuje ich aj E., teda ich náhradná matka. Pokiaľ v návrhu uviedli, že E. zanedbávala starostlivosť o M., nebola to celkom pravda. Keď náhradná matka potrebuje pomoc pri starostlivosti o deti, vedia sa dohodnúť, pomáhajú jej. Keď sa syna pýtal, že kde chce byť, povedal, že aj u E., a aj u nich. Sám je zdravý, nelieči sa na žiadne ochorenia. Pracovný pomer má uzatvorený na dobu neurčitú. Chce, aby sa M. vrátil k nim, potom aj F., pretože celé toto neprispieva nikomu.

8. Náhradná matka maloletého pri výsluchu dňa 14.07.2020 ako účastníčka konania uviedla, že s návrhom biologických rodičov maloletého na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti o maloletého súhlasí. Žije v spoločnej domácnosti s partnerom, s ktorým očakáva narodenie dieťaťa. Pracuje ako čašníčka, predtým pracovala ako krupierka, po otehotnení to bolo nevhodné prostredie pre ňu na prácu, preto zmenila druh práce u toho istého zamestnávateľa. Partner je živnostník. Obidve deti, teda M. P. F. poobede sú väčšinou u biologickej matky, keďže ona pracuje, alebo túto starostlivosť zabezpečuje o ne jej partner. Väčšinou sú však deti na M.. Deti sa nesnažia zaťažovať do problémov. Je pravdou, že isté obdobie sa vyskytovali hádky, vzťahy neboli dobré, následne sa upravili. Takto sa to strieda. V E. bývajú v 2-izbovom byte, ktorý jej vlastnícky patrí. Obidve deti, teda i M. P. F. bývajú u biologickej matky rôzne, sú tam dva dni, štyri dni, niekedy je to aj týždeň. Deti od biologickej matky chodili aj do školy z M. M. E.. Pokiaľ ide o školu, v kontakte so školou je ona. Je pravdou, že rodičom zakázala kontaktovať školu ohľadne M.. V tom období boli vzťahy narušené. Keď sa upravili, tak otec maloletého po vzájomnej ich dohode vzal maloletého i zo školy. Škola mu ho vydala bez problémov. Vzťahy medzi M. B. F. sú dobré. F. ide do puberty, začína byť drzá, robí problémy. Chce ísť k sestre L.. Nateraz nevie zabrániť tomu, aby nerobila problémy. Pri starostlivosti o deti jej vypomáhajú rodičia M.. K biologickým rodičom M. chodia často, ich vzťah vníma ako veľmi dobrý a pozitívny. Jej partner súhlasí, aby obidve deti išli naspäť ku svojim biologickým rodičom.

9. Kolízny opatrovník mal. dieťaťa v ďalšej správe zo dňa 11.08.2020 uviedol a to navyše oproti predchádzajúcim správam zo dňa 18.02.2020 a zo dňa 06.07.2020, že dňa 11.08.2020 sa uskutočnil rozhovor s mal. M., ktorého na pohovor sprevádzala náhradná matka E. E.. Táto v úvode pohovoru uviedla, že s matkou maloletého M. sa veľmi pohádala od predchádzajúceho pojednávania, ktoré sa uskutočnilo dňa 14.07.2020. Podľa jej slov matke mal. M. „naletela“. Mal. M. so sestrou F. chcú ísť k L. a to nastalo, a nie ku svojej biologickej matke. Odkedy sa s matkou pohádali, obidve deti u matky neboli a teraz posledné dni navštevujú sestru L.. Náhradná matka sa tiež pri tomto pohovore vyjadrila, že bude súhlasiť s náhradnou osobnou starostlivosťou o maloletého ale jej sestrou L.. Chce to tak preto, lebo sa tak vyjadrili M. B. F.. Z. M. pri tomto pohovore uviedol, že chce ísť k sestre L. spolu so sestrou F.. Tiež uviedol, že ku svojej matke chodil za posledné obdobie často, má tam veľa kamarátov a chodí tam rád. Podľa slov maloletého matka aj otec po ňom časti kričali, ale priznal sa, že vždy mali dôvod. Maloletý tiež dodal, že často kričali aj na F. a to bez príčiny. Na konci rozhovoru sa maloletý vyjadril „k mame nechcem ísť, chcem ísť k sestre L.“. Na otázku prečo uviedol „L. sa so mnou učí, stále niekam chodíme, nekričí po mne a nemusí sa mnou učiť F. tak, ako u mamy, tá len kričala a vždy sa so mnou učila F.“. V závere správy kolízny opatrovník uviedol, že starostlivosť zo strany E. E. o maloletého je na požadovanej úrovni. Na túto dobu nepominuli dôvody, pre ktoré bola náhradná osobná starostlivosť nariadená. Pokiaľ náhradný rodič, teda E. E. odmieta túto starostlivosť, druhá sestra maloletého L. E. je ochotná sa o maloletého postarať. Ďalej mal za to, že u rodičov maloletého sa situácia vôbec nezmenila, matka je stále nezamestnaná a s dcérami má trvalo narušený vzťah. Preto je v najlepšom záujme mal. M., aby tento zostal v náhradnej osobnej starostlivosti. Zotrvál na návrhu nariadiť vo veci znalecké dokazovanie,

a to hlavne z dôvodu, že tvrdenia rodičov sú nedôveryhodné, situácia v rodine sa často mení, deti sú silno ovplyvňované, čo potvrdzujú aj tvrdenia F. počas rozhovoru a čo potvrdzuje aj psychologická správa.

10. Zo správy Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, Dukelských hrdinov 44, 960 01 Zvolen zo dňa 12.08.2020 súd zistil, že maloletý bol klientom centra v elokovanom pracovisku Krupina. 12.04.2016 bol vyšetrený špeciálnou pedagogičkou a bol mu odporúčaný odklad povinnej školskej dochádzky o jeden rok z dôvodu nezrelosti, oslabenej grafomotoriky aj pozornosti. Dňa 22.06.2017 bol psychologicky vyšetrený z dôvodu kontrolného psychologického vyšetrenia po odklade „pred nástupom do základnej školy so záverom - odp. zaškoliť“. Odvtedy centrum nebolo kontaktované ani školou, ani zákonným zástupcom vo veci poskytnutia starostlivosti pre maloletého.

11. Na pojednávaní dňa 08.09.2020 náhradná matka zmenila svoj postoj k návrhu rodičov mal. M. na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti v tom, že síce naďalej odmietala z dôvodov, ktoré uviedla na prvom pojednávaní vykonávať náhradnú osobnú starostlivosť o maloletého, avšak súhlasila s tým, aby maloletý bol zverený do náhradnej osobnej starostlivosti spoločnej sestry L. E.. Táto si podala i návrh na zverenie mal. M. do náhradnej osobnej starostlivosti. Nesúhlasila, aby maloletý bol vrátený do biologickej rodiny rodičov. Svoje stanovisko zmenila z toho dôvodu, že sa s matkou pohádali. S rodičmi maloletého sa vopred dohodla, že maloletý cez prázdniny pôjde k rodičom na týždeň. Bolo to v mesiaci júl 2020. Deň predtým, ako maloletý mal ísť k rodičom, títo zavolali, že maloletý k nim nemôže ísť, pretože prerábajú kúpeľňu, mienia zbierať hrušky. Túto skutočnosť jej oznámil otec maloletého. Tento jej povedal, že si má nájsť niekoho iného, kto maloletého a jeho sestru F. „postráži“. Zostala z toho zaskočená. Obidvaja rodičia maloletého na to volali jej priateľovi, pretože pri telefonickom ich rozhovore, teda medzi ňou a rodičmi maloletého vznikol konflikt, pre tú skutočnosť, ktorú uviedla na pojednávaní. Rodičia pri telefonickom rozhovore vykričali jej priateľovi, že sa stará o jej dvoch súrodencov, ktorých označili za „harantov“. Maloletá F. bola pri tomto telefonickom rozhovore, počula to, dostala záchvat, nemohli ju ukludniť. Mal. F. bola na základe súdneho rozhodnutia vydaného v auguste 2020 medzičasom zverená do náhradnej osobnej starostlivosti ich spoločnej sestry L.. Mal. M. však zabezpečuje osobnú starostlivosť naďalej. S deťmi a so sestrou L. sa zúčastňujú psychologického poradenského procesu. Ďalej náhradná matka uviedla, že M. odmieta ísť k rodičom, s rodičmi od augusta telefonoval dva alebo trikrát. Od konfliktu medzi ňou a jeho biologickými rodičmi mal. M. u rodičov nebol, zo strany jeho rodičov nebola žiadna snaha o stretnutie s M.. M. jej neobjasnil dôvod, prečo odmieta ísť k rodičom na M.. S matkou M. majú momentálne narušený vzťah aj z dôvodu, že z rodinného rozpočtu s priateľom požičali matke a jej partnerovi sumu 100,- Eur v júli 2020, ktorú sumu sa zaviazali vrátiť budúci mesiac. Nevrátili ju, sľubujú, že ju vrátia, keď M. bude u nich. Odvtedy ako mal. F. bola zverená do náhradnej osobnej starostlivosti L. E., matka o ňu prestala mať záujem. Po tom čo bola F. zverená L., M. sa rozplakal, že kedy on už pôjde do školy v Pliešovciach, kde začala chodiť F., že aj on tam by už konečne chcel byť.

12. Matka maloletého na tomto pojednávaní uviedla, že i mal. M. P. F. boli v ich domácnosti od 28.05. do 26.07.2020, medzitým sa zdržiavali i u náhradnej matky, E., keď mala z práce voľno. M. sa vyjadril pred kamarátkou v M., čo ona počula, že chce bývať u nich. Na názor M. sa nepýtala. Potvrdila, že od predchádzajúceho pojednávania vznikol medzi ňou a dcérou E. konflikt. Od E. žiadali len to, aby deti, teda aj M. na pár dní zostali u E., lebo chceli doma prerábať kúpeľňu. Vtedy vznikol konflikt aj medzi otcom maloletého a partnerom náhradnej matky, E., keď po tomto konflikte prestala na dva týždne s E. komunikovať. Po troch týždňoch od konfliktu telefonovala E., táto jej nedvíhala telefón. Naposledy bol M. v domácnosti 26.07.2020. Tento mesiac začala pracovať na verejnoprospešných prácach v obci, príjem má zo štátnej dávky 123,- Eur mesačne. Je pravdou, že odvtedy ako M. bol naposledy u nich, pri telefonickom kontakte s ním sa tento pred ňou vyjadril, že odmieta ísť na M.. Je však ovplyvňovaný náhradnou matkou, ktorá im zakazuje sa s ním stretávať. Nekomunikujú ani s druhou dcérou L. E., vzťahy sú tiež narušené. So zverením F. do náhradnej osobnej starostlivosti L. nesúhlasila, bolo vydané súdne rozhodnutie, voči ktorému mieni podať odvolanie.

13. Otec mal. dieťaťa na tomto pojednávaní uviedol, že konflikt od predchádzajúceho pojednávania vznikol medzi ním a partnerom E.. Od 14.08.2020 si presne zaznamenal, koľkokrát telefonicky kontaktoval náhradnú matku. Do konca augusta to bolo 6 telefonátov, v septembri to boli 4 telefonáty. Je pravdou, že náhradná matka umožnila trikrát, aby M. s ním po telefóne hovoril. Vyjadril sa, že sa musia ako rodičia dohodnúť s E., teda že ak má ísť na M., musí o tom rozhodnúť E.. E. matke povedala pri telefonáte, že keď budú peniaze, tak bude aj M.. K. L. E. nie je v kontakte, L. E. videl len trikrát v živote, a to v rámci súdnych pojednávaní. Nie je ochotný rešpektovať rozhodnutie M. o výchovnom prostredí,

pretože tento je ovplyvňovaný. Poukázal na to, že sa nemôže kontaktovať so synom, nemá mu ako zavolať, pretože telefón má vypnutý. Náhradná matka im ako rodičom úmyselne upiera rodičovské práva.

14. Kolízny opatrovník na tomto pojednávaní uviedol, že je pravdou, že mal. M., napokon aj F. sú ovplyvnení. Ovplynvení sú konfliktami medzi matkou a dcérami E. B. L.. Naposledy M. pri pohovore sa vyjadril, že nechce ísť k rodičom, že chce byť s F.. Obidve deti pri pohovore sa vyjadrili, že matka a jej partner po nich kričia, partner matky je biologickým otcom len M., keď sa snažilo zistiť dôvod, obidve deti povedali, že na to dôvod, aby kričali bol. F. sa vyjadrila, že nechce žiť s otcom mal. M., lebo vzťahy medzi ňou a partnerom matky sú trvalo narušené. Opätovne poukázal, že matka maloletého je bez práce, doposiaľ sa nepodarilo aktuálne prešetriť pomery u rodičov, rodičia to neumožnili. Nie je tak zistené, do akých pomerov by sa M. vrátil. Nesúhlasil s návratom M. do biologickej rodiny rodičov i z dôvodu, aby tam nedochádzalo prípadne „i k nejakým fyzickým útokom“. V minulosti boli fyzické útoky v rodine, kvôli ktorým deti boli odobraté z rodiny matky. Pokiaľ E. E. odmieta vykonávať náhradnú osobnú starostlivosť, mal za to, že by ju mohla prevziať jej sestra L., ktorá s tým súhlasí.

15. Na žiadosť súdu kolízny opatrovník prešetril pomery na strane rodičov a podal správu zo dňa 22.09.2020, aktuálne doplnenú správou zo dňa 15.06.2021. Zo správy zo dňa 22.09.2020 oproti predchádzajúcim správam navyše vyplynulo, keď príjmové a bytové pomery rodičov sa od podania prechádzajúcich správ nezmenili, že opätovne bolo vykonané šetrenie v domácnosti rodičov dňa 11.09.2020, kedy sa v domácnosti nachádzala matka. Šetrené boli pomery i u náhradnej matky, bytové pomery sa u náhradnej matky nezmenili, aktuálne náhradná matka žila v tomto čase s mal. M. a so svojim aktuálnym partnerom, s ktorým v tomto čase očakávala narodenie dieťaťa. Byť, v ktorom v tomto čase obývali je vo vlastníctve náhradnej matky, ide o 2-izbový byt v E.. Bytové pomery u náhradnej matky, tak ako u rodičov boli vyhovujúce. V tomto čase maloletý M. žil u náhradnej matky, maloletá F. V. V. K. L.. Náhradná matka aktuálne prerábala byt. Opätovne v tejto správe zopakoval, že je za to, že by maloletý mal zostať v náhradnej osobnej starostlivosti u svojej sestry E., a to do doby, kým súd nezverí maloletého do starostlivosti sestry L. a to z dôvodu, že maloletý má silné citové väzby na K. F., ktorá aktuálne žije v spoločnej domácnosti u sestry L.. K tejto správe bol priložený i úradný záznam spísaný dňa 11.09.2020 ohľadne šetrenia v domácnosti biologických rodičov (č.l. 223 spisu). Z aktuálnej správy kolízneho opatrovníka zo dňa 15.06.2021 vyplýva, že náhradná matka zabezpečuje starostlivosť o vlastné mal. dieťa, ktoré pochádza zo vzťahu K. A. E., H.. XX.XX.XXXX B. R. E. E., ktorá sa narodila rodičom M. XX.XX.XXXX. Náhradnej matke sú vyplácané prídavky na mal. dieťa 25,50 Eur mesačne, opakovaný príspevok náhradnému rodičovi 191,30 Eur a opakovaný príspevok dieťaťu zverenému do náhradnej starostlivosti 225,60 Eur mesačne. Zároveň náhradná matka poberá prídavky na svoje vlastné dieťa vo výške 25,50 Eur mesačne. Bol jej vyplatený tiež jednorazový príspevok pri narodení dcéry vo výške 829,86 Eur. Od Sociálnej poisťovne, pobočka Zvolen poberá dávky v materstve. Nie je sociálne odkázaná. Matka maloletého je nezamestnaná, evidovaná na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, pracovisko Krupina. Je jej vyplácaná dávka v hmotnej núdzi vo výške 195,70 Eur mesačne. Matka sa zúčastňuje aktívnych prác v obci. Otec maloletého je zamestnaný NIKARA v Krupine na pracovnej pozícii robotník. Dávku v hmotnej núdzi nepoberá. Mal. M. naďalej navštevuje ZŠ J. C. Hronského Krupina. V školskom roku 2020/2021 je žiakom 4. ročníka. Podľa vyjadrenia rodičov na mal. syna prispievajú riadne v zmysle právoplatného a vykonateľného rozsudku na účet ÚPSVaR Zvolen. S M. sa stretávajú pravidelne, každý druhý resp. každý tretí víkend a to od piatku do nedele. Mal. F. bola naposledy v ich domácnosti v júli 2020. Náhradný rodič obýva 2-izbový byt v jeho výlučnom vlastníctve, ktorý je kompletne zrenovovaný, moderne a účelne zariadený. Bytové pomery sú vhodné pre zabezpečovanie riadnej starostlivosti o mal. deti. Rodičia mal. M. naďalej žijú v 2-izbovom rodinnom dome s príslušenstvom, ktorý je vo výlučnom vlastníctve matky. Dom je obklopený dvorom, hygiena v domácnosti je na požadovanej úrovni. Dom je obklopený dvorom, ktorý je pomerne upravený, čistý, v zadnej časti dvora sa nachádza hospodárstvo. Dvor je oddelený od cesty vysokou bezpečnou bránou. Predzáhradka bola v čase šetrenia pokosená. Prostredie u rodičov je vhodné pre starostlivosť o mal. dieťa.

16. Pred podaním správy zo šetrenia pomerov zo dňa 15.06.2021 kolízny opatrovník v správe zo dňa 26.05.2021 pre súd uviedol, že dňa 25.05.2021 sa pokúsil vykonať šetrenie v domácnosti rodičov maloletého. Matka zo záhradky komunikovala, bol jej oznámený dôvod návštevy, prešetrenie pomerov v domácnosti rodičov, matka uviedla, že šetrenie očakávala a že šetrenie neumožní. Následne súd voči matke maloletého vyvodil poriadkové opatrenie, po jeho uložení matka resp. rodičia umožnili šetrenie v domácnosti, výsledkom ktorého bola správa podaná kolíznym opatrovníkom zo dňa 15.06.2021.

17. Ošetrojúca lekárka maloletého MUDr. Milota Fraňová, všeobecný lekár pre deti a dorast Krupina, v správe zo dňa 26.03.2021, ktorú predložil na dôkaz kolízny opatrovník maloletého uviedla, že maloletý je v jej starostlivosti od narodenia. U sestry E. býva asi od roku 2016. Má vykonané všetky preventívne prehliadky a očkovania. Chorý nebyva, obvykle jeden až dvakrát ročne na bežné prechladnutia. Navštevoval kardiologickú ambulanciu pre šelest, už je zo sledovania vyradený. Mal by chodiť na očné kontroly, výsledky z očných kontrol nemá k dispozícii. Do ambulancie chodí vždy so sestrou. Je primerane oblečený, nejaví známky zanedbávania, či fyzického alebo psychického týrania. Rodičia sa o zdravotnom stave neinformujú.

18. Kolízny opatrovník mal. dieťaťa v správe zo dňa 26.05.2021 predložil i správu Základnej školy J. C. Hronského, Krupina zo dňa 25.03.2021 vyhotovenú triednou učiteľkou maloletého, z ktorej vyplýva, že výchovno-vzdelávacie výsledky maloletého sú toho času na úrovni chváľitebné. Spolupráca so sestrou maloletého E. E. je dostačujúca. Navštevuje ZRŠ a informuje sa ohľadom vyučovacích výsledkov ako aj správania maloletého. Počas vyučovacieho procesu v škole (mimo obdobia Covid-19, keď prebiehalo vyučovanie dištančnou formou) maloletý navštevuje ŠKD, chodí pravidelne na obedy v školskej jedálni, chodí čisto a vhodne upravený. Pravidelne máva aj desiatu. Rodičov triedna učiteľka mala možnosť vidieť iba raz, a to na konci prvého ročníka, kedy sa prišli na syna informovať. Odvtedy ich viacej nevidela, na ZRŠ nechodia a ani sa o maloletého neinformujú. K tejto správe predložil kolízny opatrovník i správu Mesta Krupina zo dňa 15.04.2021 z ktorej vyplýva, že mal. F. bola zverená do náhradnej osobnej starostlivosti sestry Ľ. E., ktorá je na materskej dovolenke. Maloletý M. bol zverený do náhradnej osobnej starostlivosti sestry E. E.. Táto je na materskej dovolenke. Žije s partnerom. Tento v čase sociálneho šetrenia bol v práci. Domácnosť bola uprataná a čistá. Maloletý M. v čase sociálneho šetrenia nebol prítomný, bol v škole. V škole nemá žiadne ťažkosti. Ako pri šetrení náhradná matka uviedla, maloletý je zvyknutý na svoju sestru Ľ.. Práve ona sa o neho stará, keď žila s nimi v jednej domácnosti. E. sa vyjadrila ďalej, že súhlasí s tým, aby dieťa bolo zverené do starostlivosti sestry Ľ.. Matka deti nenavštevuje. Za mal. F. telefonovala naposledy v septembri minulého roku. Matka sa pýta a zaujíma len o mal. M., avšak tento záujem je len kvôli súdu. Táto žije v M.. Je rozvedená, žije s partnerom. Výživné na deti platí, ale iným spôsobom deťom nepomáha a ani neprejavuje veľký záujem o deti. Sťažnosti na rodinu nie sú evidované.

19. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen zo dňa 13.05.2021 súd zistil, že matka maloletého je poberateľkou pomoci v hmotnej núdzi. Aktuálne je jej dávka vyplácaná v sume 195,70 Eur mesačne. Táto je evidovaná v evidencii nezamestnaných ako uchádzačka o zamestnanie od 01.04.2020. Posledným zamestnávateľom bola Bela Krupina, zamestnaná bola od 05.11.2019 do 31.03.2020 ako pomocná sila v kuchyni. Pracovný pomer bol ukončený dohodou.

20. Zo správy Bela Krupina s.r.o., Krupina zo dňa 13.05.2021 súd zistil, že náhradná matka je zamestnaná u tejto spoločnosti, od 02.09.2020 bola na PN, a od decembra 2020 na materskej dovolenke. Od 17.06.2020 je zamestnaná na polovičný úväzok s mesačnou mzdou 290,- Eur.

21. Zo správy Róbert Jurových - NIKARA, Krupina zo dňa 17.05.2021 súd zistil, že otec maloletého pracuje u tejto spoločnosti resp. u tohto zamestnávateľa v trvalom pracovnom pomere na dobu neurčitú od 22.10.2018, nie je vo výpovednej dobe, pracuje ako pomocný pracovník vo výrobe. Čistá mesačná mzda u neho priemerne predstavuje 590,- Eur mesačne.

22. Zo správy bývalého zamestnávateľa náhradnej matky ASCOMP spol. s r.o., Sliač súd zistil, že bola zamestnaná u tejto spoločnosti do 16.06.2020, pracovný pomer mala uzatvorený na dobu určitú. Pracovný pomer bol ukončený ku dňu 16.06.2020 dohodou. Dosahovala priemerný čistý mesačný príjem 560,02 Eur mesačne, zo zamestnania odchádzala na vlastnú žiadosť, odstupné jej vyplatené nebolo.

23. Zo správy Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Zvolen zo dňa 13.05.2021 súd zistil, že náhradná matka zatiaľ nie je poberateľkou rodičovského príspevku.

24. Zo správy Sociálnej poisťovne, pobočka Zvolen zo dňa 13.05.2021 súd zistil, že matka maloletého v súčasnosti nie je evidovaná v registri poistencov Sociálnej poisťovne. Posledná registrácia bola v roku 2020. Táto nepoberá žiadnu dávku vyplácanú Sociálnou poisťovňou.

25. Zo správy Sociálnej poisťovne, pobočka Zvolen zo dňa 13.05.2021 súd zistil, že náhradná matka je poberateľkou materského, keď nárok jej vznikol od 05.12.2020 a bude trvať pravdepodobne do 30.07.2021 s dennou výškou materského 17,42887500 Eur. Za obdobie 12/2020 až apríl/2021 jej bolo vyplatené materské spolu v sume 2.562,20 Eur.

26. Z opatrovaneckého spisu maloletého bolo zistené, že pred tunajším súdom prebiehalo konanie pod Sp.zn. 9P/6/2016 v ktorom maloletý na základe rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k. 9P/6/2016-143 zo dňa 04.04.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici Sp.zn. 14CoP/49/2017-177 zo dňa 19.09.2017, ktoré súdne rozhodnutia nadobudli právoplatnosť dňa 09.10.2017, bol zverený do náhradnej osobnej starostlivosti svojej sestry E. E., H.. XX.XX.XXXX, keď rodičia maloletého boli zviazaní prispievať na výživu maloletého mesačne sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona so splatnosťou vždy do 15.-teho dňa v mesiaci k rukám ÚPSVaR Zvolen, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku. U maloletého bol nariadený dohľad. Týmto rozsudkom došlo súčasne k zrušeniu uznesenia Okresného súdu Zvolen Sp.zn. 17P/4/2016-23 zo dňa 25.02.2016, ktorým bol maloletý na základe predbežného opatrenia odovzdaný do dočasnej náhradnej osobnej starostlivosti svojej sestry E. E.. Dôvodom odňatia maloletého z biologickej rodiny rodičov podľa záverov prvoinštančného súdu bolo preukázanie narušenia vzťahov v biologickej rodine maloletého M.. Bolo zistené, že pokiaľ mal. M. ešte so svojou mal. sestrou F. žili u svojich biologických rodičov, policajti viackrát riešili situáciu v rodine, nakoľko v nej vznikali konflikty. Vo veci boli podané dva znalecké posudky, znalecký posudok č. 4/2016 zo dňa 21.11.2016 znalkyňou Mgr. Katarínou Vaľovou, z odboru psychológia, z odvetvia klinická psychológia detí a klinická psychológia dospelých a znalecký posudok č. 22/16 zo dňa 21.11.2016 znalkyňou MUDr. Beátou Gašparovou, z odboru zdravotníctvo a farmácia, z odvetvia psychiatria (liečba alkoholizmu a toxikománie, gerontopsychiatria). Zo znaleckého posudku vypracovaného Mgr. Katarínou Vaľovou vyplynulo pre prvoinštančný i odvolací súd, že vzhľadom na rizikovosť prostredia, v ktorom mal. M. do obdobia predbežného zverenia vyrastal a vzhľadom na stabilizáciu jeho vnímania a prežívaní bezpečia v súčasnej súrodencami vytvorenej rodiny, je vhodné u neho nariadiť náhradnú osobnú starostlivosť v osobe sestry E. E., keď znalkyňa v závere znaleckého posudku uviedla, čo obidva súdy viedlo k zvereniu maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti sestry, že rizikom pre mal. dieťa sa stala spoločná nefunkčnosť vo vzťahu rodičov k sestrám a k okoliu, keď mal. M. vnímal, že niečo nie je v poriadku, keď sú rodičia ubližujúci, čo sa v rodine dialo, vnímal nejednotnosť správania rodičov vo vzťahu k súrodencom, nepredvídateľnosť toho, čo sa bude diať bola veľká, chýbal mu pocit bezpečia a istoty, pričom neistota a pocit ohrozenia sú významný destabilizujúcim prvkom v jeho vývine, teda ak je možná prijateľná zmena prostredia, tak je vhodné ju uskutočniť. Vo vzťahu k sestre E. E. bolo konštatované, že táto má dobré predpoklady postarať sa o maloletého brata, potrebuje však pomoc kompetentných inštitúcií, keď bolo v tom čase významné zázemie od sestry L., ktoré jej bolo nápomocné. Zo znaleckého posudku MUDr. Beáty Gašparovej súdy uzavreli, že matka mal. dieťaťa síce nie je alkoholička, ale trpí škodlivým užívaním alkoholu s vysokým rozvojom závislosti, k čomu znalkyňa dospela na základe jej vyšetrenia, ale hlavne na základe výsledkov v jej zdravotnej dokumentácii. Nasvedčovali tomu hospitalizácie matky na internom oddelení, kde boli potvrdené rôzne somatické komplikácie abúzu alkoholu. Znalkyňa poukázala na to, že počas znaleckého vyšetrovania matka mal. dieťaťa bola pravdepodobne už v plnej absencii, čo usúdila na základe klinického vyšetrenia, aj laboratórnych vyšetrení v priebehu predchádzajúceho roka po realizovaných hospitalizáciách, čo však neznamenal, že táto je vyliečená. Z jej pohľadu preto rodičia majú zníženú schopnosť starať sa o mal. dieťa. Odvolací súd navyše vo svojom rozhodnutí doplnil, že pokiaľ bude situácia u biologických rodičov maloletého stabilizovaná, táto sa zlepší, môžu si rodičia podať návrh na zverenie mal. dieťaťa do ich výchovy a starostlivosti. Rodičia maloletého v rámci odvolacieho konania síce tvrdili zlepšenie svojho stavu, tieto tvrdené skutočnosti však žiadnym spôsobom nepreukázali v rámci odvolacieho konania. Rovnako nebolo v rámci odvolacieho konania preukázané spochybňovanie starostlivosti sestry E. E. o mal. dieťa, ktoré spochybňovanie tvrdili rodičia mal. dieťaťa. Voči rozhodnutiu prvoinštančného súdu sa odvolali rodičia mal. dieťaťa, odvolací súd po vyhodnotení odvolania rodičov rozsudok prvoinštančného súdu potvrdil. V rámci vykonávaného dohľadu boli podané tri správy ÚPSVaR Zvolen zo dňa 01.03.2018, zo dňa 14.11.2018 a zo dňa 29.12.2020. Zo správy zo dňa 14.11.2018 vyplýva, že v tomto čase mal. M. bol v kontakte so svojou matkou a otcom. Sestra L. odišla bývať do S. k priateľovi. Mal. M. chodieval spolu so sestrou F. k matke na M.. Keď má E. poobednú zmenu mal. deti zavezie na M. k matke a na druhý deň ráno ich vyzdvihne a zavezie do školy. Šetrenie bolo vykonané 09.11.2018. V čase šetrenia E. K. F. sa chystali pre mal. M. do družiny a išli k mame na M.. E. uviedla, že v minulosti bol problém s kontaktom mal. detí, v súčasnom období sa však snaží obnoviť kontakt detí, teda M. a rodičov s tým, aby bolo možné prehodnotiť jeho zverenie

do starostlivosti rodičov. Náhradná osobná starostlivosť zo strany E. v tomto čase plnila svoj účel. Zo správy zo dňa 10.06.2019 vyplynulo, že dňa 25.01.2019 bol na úrad podaný anonymný podnet, ktorý sa týkal zanedbávania starostlivosti o mal. deti, ktoré sa nachádzali v náhradnej osobnej starostlivosti svojej sestry E.. V podnete sa uvádzalo, že mal. deti sú väčšinou u biologických rodičov, prípadne u cudzích ľudí, nakoľko na nich sestra E. nemá čas. Pred Okresným súdom Zvolen pod Sp.zn. 11P/1/2019 prebieha súdne konanie z dôvodu návrhu na zverenie mal. F. do náhradnej osobnej starostlivosti sestry L. E., H.. XX.XX.XXXX. V rámci konania bol vykonaný pohovor s mal. F., ktorá uviedla, že sa s L. nesmie stretávať lebo jej to zakázala sestra E.. Maloletá sa vyjadrila, že chce bývať v L.. U matky sa maloletá necíti dobre, nakoľko má pocit, že ju matka s druhom M. nevnímajú rovnocenne s mal. M.. S biologickým otcom sa mal. F. nestretáva. U E. Z.. F. vadí, že sa sestra na nich stále hnevá, keď niečo urobí. E. im väčšinou nevarí, chodia sa stravovať do reštaurácií, L. stále varila, keď bývala s nimi. Ďalej F. uviedla, že zvyšok prázdnin by chcela tráviť u L., ale nemôže, lebo sestra E. jej to nedovolí. Ďalej uviedla, že nechce, aby boli pretrhnuté súrodenecké väzby. Z partnera matky má strach. V rámci pohovoru E.H. bolo doporučené, aby mal. F. dovolila stretávať sa so sestrou L.V.. E. na doporučenie sa vyjadrila, že deti v žiadnom prípade nedá sestre do S.. Kolízny opatrovník zastal názor, že nevidí zákonné dôvody, prečo by maloletá F. sa nemohla stretávať so sestrou L., E. E. v minulosti pomáhala pri starostlivosti o deti. E. počas pohovoru bola rozrušená, nechcela si dať vysvetliť, že nemá právo brániť deťom v kontakte. Bola jej odporučená psychologická intervencia prostredníctvom poradensko-psychologických služieb, keď na odporúčanie E. uviedla, že nech na poradenstvo idú deti, ona sa intervencie nezúčastní. Po vykonanom pohovore bola mal. F. B. K. C. M. na M. u rodičov, kde pre nezhody s matkou mal. F. odišla z domácnosti ku kamarátke a odmietla sa k matke vrátiť. Preto náhradná matka bola kontaktovaná, aby si vyzdvihla deti T. M.. Po prešetroaní, nasledujúci deň sa obidve mal. deti stále nachádzali na M. napriek upozorneniu náhradnej matky, aby si deti z M. vyzdvihla. V tejto správe úrad zaujal stanovisko, že nemôže konštatovať, že by zabezpečovanie starostlivosti o mal. F. bolo realizované v súlade s najlepším záujmom maloletej. Preto úrad realizuje na základe podaných návrhov prehodnotenie výchovného prostredia. Z poslednej správy zo dňa 29.12.2020 vyplýva, že v tomto čase F. sa nachádzala už v domácnosti sestry L., keďže došlo k zmene súdnej úpravy u tejto ohľadne náhradnej osobnej starostlivosti, hoci rozsudok ešte nenadobudol právoplatnosť. M. bol v starostlivosti sestry E.. Obidve sestry sa snažia stabilizovať náročné výchovné prostredie. Náhradná matka E. E. sa vyjadrila, že rodičom nebráni v kontakte so synom. Rešpektuje však aj pranie mal. M.. V období od 27.12.2020 do 29.12.2020 bol M. v domácnosti rodičov. Títo sa však kontaktu nedomáhajú. Na Vianoce obidvom deťom doniesli balíčky, pričom dodatočne malo byť potvrdené, že ide o darčeky z Obecného úradu Devičie. Vianočné sviatky trávajú všetci súrodenci v domácnosti sestry L.V.. V správe je ďalej uvedené, že náhradná osobná starostlivosť je úradom vyhodnocovaná priebežne a to so záverom, že spĺňa svoj účel. Na túto dobu nepominuli dôvody zrušenia náhradnej rodinnej starostlivosti. Vzhľadom však k skutočnosti, že náhradná matka je tehotná a chce si stabilizovať svoj osobný život úrad mal za to, že je v najlepšom záujme mal. M. zabezpečovanie starostlivosti prostredníctvom sestry L..

27. Z opatrovaneckého spisu maloletého ďalej súd zistil, že v konaní vedenom pod Sp.zn. 5P/67/2018 sa rodičia návrhom, ktorý bol doručený súdu dňa 08.03.2018 domáhali zrušenia náhradnej osobnej starostlivosti u maloletého z dôvodu, že pominuli dôvody, pre ktoré táto bola nariadená. Poukazovali na to, že vedú usporiadaný život, otec pracuje, matka vykonáva aktivačné práce v obci. Vyhybajú sa akejkoľvek činnosti alebo konaniu, ktorým by sa správali nezodpovedne. Domácnosť vedú v čistote a o maloletého sa zaujímajú a navštevujú ho. Návrh vzali na prvom pojednávaní späť, súd preto konanie zastavil uznesením č.k. 5P/67/2018-32 zo dňa 04.06.2018, ktoré rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 14.07.2018. V konaní Sp.zn. 10P/16/2018 sestra maloletého L. E., H.. XX.XX.XXXX návrhom doručeným súdu dňa 23.08.2018 sa domáhala vydania neodkladného opatrenia, ktorým by súd maloletého dočasne zveril do jej osobnej starostlivosti. Návrh bol zamietnutý uznesením Sp.zn. 10P/16/2018-11 zo dňa 30.08.2018, ktoré uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 21.09.2018. Zo záverov uznesenia vyplýva, že súd mal osvedčené, že pokiaľ ide o starostlivosť o maloletého, nateraz je o dieťa postarané, dieťa nie je bez rodinného zázemia, výchovy, bez dozoru, keďže je v starostlivosti náhradnej matky, sestry E.. Navrhovateľka dôvodnosť svojho návrhu nepreukázala. V konaní vedenom pod Sp.zn. 5P/149/2018 sa rodičia návrhom doručeným súdu dňa 24.05.2018 domáhali úpravy styku s maloletým. Ich podanie bolo odmietnuté pre nedostatok náležitostí uznesením Sp.zn. 5P/149/2018-13 zo dňa 27.08.2018, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 12.10.2018. V konaní vedenom pod Sp.zn. 5P/5/2019 sa sestra maloletého, L. E., H.. XX.XX.XXXX návrhom, ktorý bol doručený súdu dňa 11.01.2019 domáhala zverenia maloletého do svojej náhradnej osobnej starostlivosti. Konanie bolo zastavené uznesením Sp.zn. 5P/5/2019-72 zo dňa 25.03.2019, ktoré uznesenie nadobudlo

právoplatnosť dňa 01.05.2019 z dôvodu, že táto vzala návrh späť. Sestra L. sa domáhala zverenia maloletého do svojej náhradnej osobnej starostlivosti z dôvodu, že jeho náhradná matka, E. sa o maloletého riadne nestará, denne dlho zostáva v práci, chodí domov v neskorých nočných alebo skorých ranných hodinách. Nezaujímajú sa o to, kde maloletý aj so sestrou F. sú, títo byvajú často u rodičov, alebo u priateľov E., pretože táto nemá ich s kým nechávať doma. Ona do júla 2018 žila v ich spoločnej domácnosti, robila všetky domáce práce, pomáhala maloletému a sestre F. s úlohami. Tiež chodila s maloletým a so sestrou F. k lekárovi. Sestra E. stále po F. B. M. kričí a všetko im zakazuje. Ďalej v konaní vedenom pod Sp.zn. 18P/6/2019 sa rodičia maloletého návrhom, ktorý bol doručený súdu dňa 14.03.2019 domáhali zrušenia náhradnej osobnej starostlivosti u maloletého. Návrh odôvodnili tým, že pominuli dôvody, pre ktoré bola u maloletého nariadená náhradná osobná starostlivosť u sestry E. E.. Od 24.08.2018 je syn v stálom kontakte s nimi, keď E. má poobedňajšiu zmenu, tak maloletý chodí k nim aj na víkendy, alebo podľa potrieb E.. Bol u nich aj cez vianočné prázdniny, vianočné sviatky. Vedia mu poskytnúť všetku lásku a zabezpečiť zdravý vývin. Konanie o tomto návrhu bolo opätovne zastavené uznesením Sp.zn. 18P/6/2019-63 zo dňa 28.05.2019, pretože rodičia na doporučenie súdu vzali návrh späť. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 11.06.2019. V konaní vedenom pod Sp.zn. 8P/39/2020 sa rodičia maloletého domáhali návrhom, ktorý bol doručený súdu dňa 28.10.2020 úpravy styku s maloletým. Konanie bolo zastavené uznesením Sp.zn. 8P/39/2020-63 zo dňa 27.01.2021 pre späťvzatie návrhu, ktoré uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 08.04.2021 v spojení s opravným uznesením Sp.zn. 8P/39/2020-65 zo dňa 24.03.2021. V konaní pod Sp.zn. 15P/6/2021 rodičia sa návrhom, ktorý bol doručený súdu dňa 10.02.2021 domáhali vydania neodkladného opatrenia ohľadne úpravy styku s mal. synom, ktorý návrh podali na doporučenie súdu v konaní Sp.zn. 8P/39/2020. Návrh odôvodňovali tým, že náhradná matka, E. E. im bráni pri kontakte s maloletým. Uznesením Sp.zn. 15P/6/2021-12 zo dňa 10.03.2021 návrh bol zamietnutý. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 02.04.2021. Súd v uznesení konštatoval, že rodičia daným spôsobom mienili nahradiť rozhodnutie súdu, ktoré upravuje práva a povinnosti rodičov k maloletému riadnym návrhom vo veci samej. Túto skutočnosť však nemožno zabezpečiť spôsobom, že dané rozhodnutie je nahradené neodkladným opatrením, pretože pre jeho nariadenie sa vyžadujú iné podmienky, ktoré v danom prípade podľa názoru súdu neboli splnené. V rámci posudzovania splnenia predpokladov na nariadenie neodkladného opatrenia nie je úlohou súdu podrobne sa zaoberať dôvodmi a okolnosťami, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie vo veci samej. Až na základe dokazovania môže súd v rozhodnutí vo veci samej upraviť výkon práv a povinností k maloletému tak, aby toto rozhodnutie bolo v najlepšom záujme maloletého. Ďalej bolo poukázané, že rodičia sa domáhajú v konaní pod Sp.zn. 5P/279/2019 zrušenia náhradnej osobnej starostlivosti, kde vo veci je nariadené znalecké dokazovanie za účelom vyhodnotenia väzieb rodičov k mal. deťom. V konaní vedenom pod Sp.zn. 19P/25/2020, ktoré doposiaľ nie je právoplatne skončené, sa sestra maloletého L. E., H.. XX.XX.XXXX domáha zverenia maloletého do svojej náhradnej osobnej starostlivosti. Konanie je prerušené uznesením Sp.zn. 19P/25/2020-85 zo dňa 23.03.2021, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 15.04.2021 do právoplatného skončenia konania vedeného pred Okresným súdom Zvolen pod Sp.zn. 5P/279/2019. V konaní vedenom pod Sp.zn. 19P/38/2020, ktoré tiež doposiaľ nie je právoplatne skončené, sa náhradná matka, E. E.Š. domáha zvýšenia výživného na maloletého.

28. Súd v rámci dokazovania sa oboznámil aj s opatrovaneckým spisom mal. F. E., H.. XX.XX.XXXX Sp.zn. 11P/1/2019. V tomto konaní rozsudkom Sp.zn. 11P/1/2019-293 zo dňa 14.08.2020 maloletá bola zverená do náhradnej osobnej starostlivosti sestry L. E., H.. XX.XX.XXXX. Ďalej týmto rozsudkom bol zamietnutý návrh matky mal. F. na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti nad maloletou. Súčasne navrhovateľke, teda náhradnej matke, maloletej, ako aj matke maloletej súd uložil výchovné opatrenie podrobiť sa odbornému poradenstvu za účelom usporiadania vzájomných vzťahov a usmernenia matky a navrhovateľky k vytváraniu vhodného výchovného prostredia v domácnosti matky maloletej. Súčasne tiež bolo rozhodnuté o vyživovacej povinnosti rodičov voči maloletej, biologickým otcom maloletej je A.H. N., H.. XX.XX.XXXX. Týmto rozsudkom došlo k zmene rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k. 8P/7/2016 zo dňa 18.04.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica Sp.zn. 12CoP/40/2017 zo dňa 31.07.2017, ktorými súdnymi rozhodnutiami táto bola zverená do náhradnej osobnej starostlivosti svojej sestry E. E., H.. XX.XX.XXXX. Rozsudok Okresného súdu Zvolen vo veci Sp.zn. 11P/1/2019 nadobudol právoplatnosť dňa 29.12.2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica Sp.zn. 14CoP/35/2020-336 zo dňa 08.12.2020, ktorým rozsudkom odvolacieho súdu bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Zvolen, keď krajský súd rozhodoval o odvolaní matky maloletej voči rozsudku prvoinštančného súdu.

29. Súd v konaní osobne vypočul maloletého dňa 08.09.2020 bez prítomnosti ostatných účastníkov konania a kolízneho opatrovníka podľa § 38 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“). Maloletý vyjadril žiadosť, aby obsah jeho výsluchu nebol zverejnený rodičom. Súd obsah výsluchu maloletého zaznamenal na CD nosiči, ktorý je pripojený v spise. Nakoľko už v minulosti po zverejnení výpovedí detí, a to aj mal. F. došlo k opätovným konfliktom vo vzájomných vzťahoch medzi matkou mal. detí a sestrami mal. detí E. B. Ľ. súd mal za to, že je v záujme maloletého, ktorý je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní súdu, aby maloletý nebol vystavený konfliktu lojality a následnému pocitu viny v zmysle čl. 5 písm. g/ Zákona o rodine, aby obsah výpovede maloletého nebol zverejnený ostatným účastníkom konania, teda nielen rodičom, ale i ostatným účastníkom a to pri rešpektovaní princípu rovnosti postavenia v konaní všetkých účastníkov súdneho konania.

30. Zo správy Mesta Krupina zo dňa 13.01.2020 súd zistil, že náhradná matka mestskou políciou v Krupine nebola riešená za žiadny priestupok. Iné informácie mesto o náhradnej matke nevedelo poskytnúť.

31. Zo správy Obce Devičie zo dňa 31.01.2020 súd zistil, že správanie rodičov nebolo v rámci obce riešené, ich rodina je riešená ÚPSVaR Zvolen, pracovisko Krupina. Ich osobné, rodinné a majetkové pomery obec neskúma.

32. Kolízny opatrovník predložil v konaní i správu z psychologického poradenstva, ktoré sa uskutočnilo dňa 09.07.2020 vo forme mailu. Odborný poradca RPPS Zvolen Mgr. Soňa Baňasová v mailovej správe o priebehu psychologického poradenstva zo dňa 10.07.2020 uviedla, že sa toto konalo naposledy dňa 09.07.2020. Predchádzajúce termíny naplánované na deň 24.03.2020 a 06.04.2020 boli zrušené psychologickou poradňou z dôvodu preventívnych opatrení pred Covid-19. Pred stretnutím dňa 09.07.2020 sa tak posledné stretnutie uskutočnilo dňa 17.02.2020. Počas preventívnych opatrení pred Covid-19 prebiehalo poradenstvo vo forme psychologickéj práce formou dištančného telefonického poradenstva s Ľ. E. dňa 17.04.2020 a s E. E. dňa 21.04.2020. E. E. dňa 21.04.2020 uviedla: „Deti chcú ísť k mame, ale ona sa neozýva, že by ich volala. Deti volali 15.03.2020. Neboli tam dlho od zimy. Chodia k Ľubici aj na dlhšie, zatiaľ v pohode. Rozprávame sa len čo sa týka detí“. Ľ. E. dňa 17.04.2020 uviedla: „Deti chodia aj na týždeň, striedajú sa u mňa a u E., niekedy nechcú ísť a plačú, že ich jej priateľ Bimbo bije“. Pokiaľ ide o stretnutie dňa 09.07.2020, ktoré sa uskutočnilo za prítomnosti E. E. a detí mal. M. uviedol: „Lepšie mi bolo, keď som bol doma a nechodil do školy, bol som u Ľ. B. V. E.. Najviac to bolo dobré, keď som bol trocha u mamy, trocha u E. B. S. V. Ľ.. K mamine sme začali chodiť až keď som išiel do školy, teraz mesiac. S Ľ. sme boli asi štyrikrát sa kúpať v Dudinciach a ešte niekde neviem kde. U E. nechodíme von, ja si to tak myslím, že nás E. dáva k mamine, lebo je tam veľký dvor, aby si nemusela míňať peniaze na výlety. Učil som sa s Ľ. a keď som bol u mamy B. E., tak sa so mnou učila F.. Teraz som bol chorý, ako som bol v škole, nebol som u Ľ., ale najlepšie mi bolo u Ľ.“. Náhradná matka pri tomto stretnutí uviedla: „Bolo to ťažké, teraz vidím, deti sa preriekli raz, že ich Ľ. nahovára, hovorí im, že tam budú mať izbičku, ale veď aj doma majú. Tak ja jej ich tam dám a ona ich bude huckať. Teraz tam pôjdu iba na deň. Ja s tým nikdy nebudem súhlasiť, aby boli u Ľ., radšej nech sú u mamy. Teraz mám aj iné, som tehotná, s priateľom čakám dieťa.“ (č.l. 109 spisu).

33. Matka maloletého na základe žiadosti súdu predložila aktuálnu lekársku správu o svojom zdravotnom stave zo dňa 04.09.2020 vyhotovenú MUDr. Júliusom Balážom, Interná ambulancia Krupina, z ktorej vyplýva, že matka má stav po ak.steatohepatitíde-ADL, hepatoplsenomedalia - stav stabilizovaný, trpí chron. pankreatitídou. V závere je doporučená liečba farmakologická, dodržiavanie životosprávy a pokračovanie v absencii alkoholických nápojov.

34. Kolízny opatrovník maloletého predložil i ďalšiu priebežnú správu z poradenského procesu (č.l. 241 spisu), ktorý sa uskutočňuje za účasti obidvoch sestier, E., Ľ. a za účasti obidvoch mal. detí, včítane mal. M.. Zo záverov tejto správy vyplýva, že od poslednej správy zo dňa 10.07.2020 sa uskutočnilo jedno individuálne stretnutie s každým, s E.H. a mal. deťmi dňa 07.09.2020, s Ľ.V. dištančnou telefonickou formou dňa 05.10.2020. S E. sa uskutočnila ešte telefonická konzultácia dištančnou formou dňa 13.10.2020. Obsahom stretnutí bola vo väčšine exploračia pozitívneho prežívania zmien v rodinnom systéme. Z tejto správy vyplýva záver, že v súčasnosti sa vzťah oboch sestier napravil, stabilizoval, čo je deťmi vnímané veľmi pozitívne. Pozitívne vnímanie bolo zjavné z obsahu komunikácie, ako aj v neverbalite detí. Deti po prvýkrát prišli na stretnutie uvoľnené, usmiate, priamo nadväzovali očný kontakt. Bezprostrednosť a uvoľnenosť bola pozorovateľná aj v interakcii s E.H.. Cieľ spolupráce pracovať na

zlepšení rodinných vzťahov medzi E. B. L. a mal. deťmi (teda všetkými súrodencami) sa podarilo naplniť. Spolupráca pokračuje (č.l. 241 spisu).

35. Na návrh kolízneho opatrovníka maloletého súd vo veci nariadil znalecké dokazovanie znalcom PhDr. Martou Halašovou, PhD. z odboru Psychológia, z Odvetvia klinická psychológia detí (Klinická psychológia dospelých, Poradenská psychológia). Znalčka podala vo veci písomný znalecký posudok č. 121/2020 zo dňa 30.04.2021. K záverom bola i v konaní vypočutá. Zo záverov tohto znaleckého posudku vyplýva, že pokiaľ ide o maloletého M., ide o osobnosť chlapca na rozhraní medzi mladším a starším školským vekom vo vývine, vývin je neurotický. Sú u neho prítomné diskkrétne známky organicity. V prežívaní maloletého sú prítomné znaky odpojenia od vnútorného prežívania (strata detskej spontaneity, odovzdanosť a podrobivosť, idealizovanie svojej osobnej situácie a výchovného prostredia) a neurotického prežívania ako neistota, pociťovanie trápenia, starostí, strachu a ohrozenia niečím neznámym (strach zo strachu), vyhýbanie sa ľuďom, nesústredenosť, negatívne sebahodnotenie vrátane vlastného vzhľadu, pociťovanie nutnosti podať výkon, aby si zaslúžil lásku. Má dobré rovesnícke vzťahy, v škole je spokojný (s učiteľmi aj so žiakmi). Jeho hodnotová orientácia je skôr materiálna, túži po lepších schopnostiach a má snahu vyhnúť sa súčasným problémom/tlaku. Vo verbálnej úrovni vyjadril pozitívny vzťah k svojim obidvom rodičom a všetkým svojim sestram. Na verbálnej úrovni vyjadril prianie ísť bývať k sestre L., kde je aj sestra F.. Na podvedomej úrovni sú jeho rodičia vytesňované z jeho rodinného konceptu. Matku vníma ako pracujúcu v domácnosti a dakedy zlú (nekonkretizuje), otca ako zaneprázdneného prácou hlavne v zamestnaní. Na podvedomej úrovni maloletý vyjadril najbližší (intenzívny, určujúci) vzťah k sestre F.. Podvedome vníma značnú nadradenosť svojich starších sestier E. B. L. nad ním (musí sa brániť) a sestrou F., ktorú on vníma ako nezávislú. Jeho rodinný koncept počíta so všetkými jeho sestrami (rodinný príslušníci starších sestier sú pre neho nevýznamní). Seba vníma buď v okrajovej pozícii alebo sa medzi svojimi „silnými“ sestrami cíti nevýznamný a nezaradený. Možno konštatovať nedostatok dospelých identifikačných vzorov v rodine. Pokiaľ ide o matku, štruktúra osobnostných vlastností u nej je skôr simplexná, osobnostná a partnerská nezrelosť, menšia pripravenosť na plnenie aktuálnych životných úloh, plochejšia nezrelá emotivita so silnejším pudovým založením, túžbou po pozornosti, ocenení a uznaní, neistotou a precitlivosťou. Potenciálne je extrovertná, susp. pod vplyvom životných ťažkostí sa javí skôr ako introvert, je citlivá na direktívne správanie, prítomný cynizmus a mizantropizmus, perzekučné myšlienky. Problémy v rodine viedli u nej k istej odcudzenosti rodine, neschopnosť z dôveriť sa, sklon k návykovému správaniu. Jej sebahodnotenie je v celku realistické, pokladá sa za normálnu jednoduchú ženu, má však snahu javiť sa v lepšom svetle. Milovanému človeku alebo obľúbenej činnosti sa dokáže venovať so živým záujmom a vnútorným nadšením a láskou ako ideálu dominujúcemu v jej živote. Mužský a ženský princíp vníma ako rovnocenné. Boli u nej zistené známky porúch osobnosti: paranoidnej (nedôvera, podozrievavosť) a anankastickej (prílišná opatrnosť, striktnosť). Aktuálne nepociťuje vyrovnanosť, bezpečnosť a spokojnosť. Je opatrná, chce sa vyvarovať toho, aby urobila niečo nepremyslené, je v stálom strehu, aby ubránila svoje nároky a uchránila sa pred ťažkosťami alebo poškodením. Štruktúra osobnostných vlastností otca je simplexná s labilnejšou emotivitou a afektivitou so silnejšou pudovou zložkou osobnosti. Zistená precitlivosť, narušenie kontaktu a komunikácie, generalizovaná úzkosť a strachy, perzekučné myšlienky, paranoja, odcudzenosť, neschopnosť z dôveriť sa, cynizmus (mizantropizmus), psychotizmus. Je introvertný so známkami detencie a pohotovosti situačne reagovať agresívne (v roku 2014 bol podmienene odsúdený pre napadnutie svojho staršieho syna, neskôr pre porušenie podmienky bol vo výkone trestu odňatia slobody). Kontakt s realitou má zachovaný, uprednostňuje hodnotenia diania na základe globálneho pohľadu, ale bez podcenenia prvkov situácii. Zvýšená osobnostná dynamika so sociálnou odťaživosťou, úzkostlivosťou, možnosťou vzniku závislosti. Jeho sebahodnotenie je v celku realistické (myslí si, že je dobrý, normálny, jednoduchý chlap, ktorý v duši trpí). Snaží sa odvádzať svoju pozornosť od určitých nevyriešených osobných problémov, odsúva vnútorné stiesňujúce napätie. Rád sa ujíma ťažkých úloh. Je otvorený, podnikavý a činorodý. Prítomné sú isté známky adaptačných ťažkostí ako pocity nedostačivosti a neadekvátnosti. Zistené znaky porúch osobnosti: paranoidnej (nedôvera, podozrievavosť) a anankastickej (nadmerná striktnosť, precíznosť). Pokiaľ ide o štruktúru osobnostných vlastností náhradnej matky, u nej vystupuje do popredia osobnostná nezrelosť, menšia pripravenosť na plnenie aktuálnych životných úloh, plochá, labilná, nezrelá emotivita (silnejšie pudové založenie, túžba po pozornosti, ocenení a uznaní, úzkostlivosť). Znaky poruchy myslenia v zmysle nevypravnosti, chaosu a dezorientovanosti, konceptualizácia naivne sofistikovaná, kontakt s realitou narušený. Uprednostňuje hodnotenie diania na základe svojho globálneho odhadu s takmer úplným podcenením prvkov situácii. Prítomný sklon k sociálnej odťaživosti a izolácii (nerada sa citovo angažuje a vyhýba sa vzťahom, ktoré si to vyžadujú) s egocentrizmom, mrzutosťou, infantilnými

očakávaniami od okolia. Navonok môže pôsobiť vádne a rozvláčne, reagovať môže atypicky, agitovane a excitovane. Má sklon k veľikášstvu a vrtošivosti, aj v zmysle kompenzácie prázdneho životného štýlu. Jej sebaobraz je v celku realistický (myslí si, že je výbušná, citlivá, starostlivá, jej nervy sú dosť slabé, nechce byť nikdy sama). Chce zabrániť vzniku pocitov vnútornej izolovanosti a osamelosti. S oddanosťou a vnútorným nadšením sa dokáže venovať milovanému človeku alebo svojej obľúbenej činnosti ako ideálu, ktorý dominuje v jej živote. Je schopná sa nadchnúť na začiatku vzťahu, keď tento prispieva k rozvoju jej záujmov. Popiera existujúce problémy, sebaúcta je nízka, výkon pod hranicou svojich možností. Ťažko sa stotožňuje so svojou rolou, problematické partnerské vzťahy aj v súlade so zažitým rodičovským vzorom. Prítomné znaky adaptačných ťažkostí v zmysle výraznejšej intrapsychickej tenzie; neukončená individuácia, nesamostatnosť, osobná a partnerská neistota. Zistené náznaky polyvalentnej poruchy osobnosti, paranoidnej, hostrionskej, anankastickej a anxiózne. V súčasnej situácii sa cíti nekomfortne, je nespokojná, psychosomaticky vzrušená, podráždená a provokovaná. Chce sa presadiť a dosiahnuť imponujúci úspech, žiť intenzívne a čínorodo v ustálených a usporiadaných pomeroch podľa svojich predstáv. Na základe výsledkov vyšetrenia u oboch rodičov, mal. dieťaťa a náhradnej matky by mali rodičia, aj náhradná matka kvôli sebe samej, aj keď je rozhodnutá „prenechať“ náhradnú osobnú starostlivosť svojej mladšej sestre L., urgentne zmobilizovať svoj pozitívny potenciál a minimalizovať poznané riziká. Kvôli tomu by mali bezodkladne začať navštevovať intenzívny dlhodobý kurz rodičovskej terapie a poradenstva (vrátane silnej individuálnej zložky) s cieľom lepšie porozumieť svojmu prežívaniu a vývinovým potrebám mal. dieťaťa, pochopiť a rozvinúť u seba aspekty zodpovedného rodičovstva (a súrodectva) s cieľmi, ktoré znalkyňa popísala v záveroch tohto znaleckého posudku. Zo záverov znaleckého posudku ďalej vyplýva, že pokiaľ rodičia majú možnosť, ich vplyv na maloletého je pozitívny, zodpovedá jednoduchému vidieckemu rodinnému konceptu (starostlivosť o základné potreby dieťaťa, vedenie k poslušnosti a pomoci rodičom, poskytovanie priestoru pre voľnočasové aktivity a budovanie kamarátskych vzťahov). Vzťah maloletého k rodičom je zachovaný, evidentne je v jeho aktuálnom výchovnom prostredí tabuizovaný, resp. narúšaný. Maloletý neuviedol žiadne konkrétne negatíva svojich rodičov, napriek tomu povedal pri vyšetrení, že k nim nechce chodiť. Je nezdravo naviazaný na svoje staršie sestry F. B. L., s ktorými lojalizuje a ktorých názory, postoje a presvedčenia môže prezentovať ako svoje vlastné. Ďalej znalkyňa prijala záver, že aktuálne (a možno dlhodobo) vplýva náhradná matka problematicky na vývoj maloletého. Zverenie maloletého M. do jej náhradnej osobnej starostlivosti bolo evidentne dôsledkom nejakej núdze. Náhradná matka E. E. ako žiadateľka o náhradnú osobnú starostlivosť vo vzťahu k dvom mladším súrodencom nebola pred zverením mal. detí do jej náhradnej osobnej starostlivosti psychiatricky vyšetrená oproti rodičom maloletého, a to napriek tomu, že v minulosti v rokoch 2011 až 2013 bola psychiatrickým pacientom. Rodičovské výchovné postoje náhradnej matky sú celkom nevýrazné. Mal. M. do svojho rodinného konceptu nezahrnula, maloletý nepredstavuje v jej prežívaní žiadnu výraznejšiu tému. Má tendenciu k potláčaniu agresivity dieťaťa (mal. M. je celkovo utiahnutý, podrobný). K svojej matke táto má indiferentný vzťah, téma matky je v jej výchovnom prostredí pravdepodobne tabuizovaná. Idealizuje si obraz svojho otca, ktorý sa o ňu evidentne počas jej detstva dospievania nestaral a ani sa o ňu nezaujímal a pred svojou matkou ho favorizuje. V poslednom období vedome zoslabuje až eliminuje vzťah maloletého k jeho rodičom a kontakt maloletého s nimi, maloletého smeruje k sestre L.. V prežívaní otca dominuje predmetná téma. Jeho rodinný koncept vyjadruje spolupatričnosť s mal. M. a jeho (utrápenou) matkou v rodine so silnými rodinnými tradíciami a dôrazom na komplikovanú prítomnosť. Za jednu z podstatných vecí považuje návrat svojho syna Dušana domov, jeho výchovná stratégia je celkovo formatívne a podporne nevýrazná. Rodinné spory vníma ako trízrivé, praje si také rodinné vzťahy, ktoré k zaťažujúcim alebo zraňujúcim sporom nevedú. Očakáva, že aj ostatní členovia širšej rodiny budú mať takéto prania (urovnať rodinný vzťah) a budú ich nadšene realizovať. V prežívaní matky dominujú rodinné témy, vrátane jej pôvodnej rodiny. Rodina je podľa nej najdôležitejšia. Intenzívny určujúci vzťah má k svojim mal. deťom M. B. F.. Trápi ju, že jej rodina je rozhádaná. Veľmi sa teší na syna a na vnučky. Jej koncept jadrovej rodiny je tradičný, počíta s obidvomi rodičmi a mal. M. v centrálnej, v rodine najdôležitejšej pozícii pod ochranou obidvoch rodičov. Za jednu z podstatných vecí považuje návrat ich syna domov, k rodičom. Rodičovské výchovné postoje matky sú celkovo formatívne a podporne nevýrazné. Rovnako ako otec si myslí, že rola rodičov je mučenícka, otec je neuznanlivý a matka nesamostatná. Na rozdiel od otca má strach, že by dieťaťu mohlo byť ublížené. Ďalej znalkyňa konštatuje, že ponechanie maloletého v jeho výchovnom prostredí nie je v záujme maloletého.

36. Podľa § 47 ods. 1 Zákona o rodine č. 36/2005 Z.z. a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“), náhradná osobná starostlivosť zaniká
a/ dosiahnutím plnoletosti dieťaťa,

- b/ smrťou maloletého dieťaťa,
- c/ smrťou osoby, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti,
- d/ právoplatným rozhodnutím súdu o zániku dôvodu, pre ktorý bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti,
- e/ právoplatným rozhodnutím súdu o zrušení náhradnej osobnej starostlivosti,
- f/ rozvodom manželov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti podľa § 46.

37. Podľa § 47 ods. 2 Zákona o rodine, súd zruší náhradnú osobnú starostlivosť len z vážnych dôvodov, najmä ak osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, zanedbáva maloleté dieťa alebo porušuje svoje povinnosti; urobí tak vždy, ak o to táto osoba požiada.

38. Podľa § 37 ods. 2 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení:

- a/ vhodným spôsobom napomenie maloleté dieťa, jeho rodičov a iné fyzické osoby, ktoré svojím správaním ohrozujú alebo narušujú jeho riadnu výchovu,
- b/ určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené,
- c/ uloží maloletému dieťaťu obmedzenie v rozsahu potrebnom na predchádzanie a zabraňovanie škodlivým vplyvom, ktoré môžu ohroziť alebo narušiť jeho priaznivý vývin; dodržiavanie uloženého obmedzenia sleduje najmä za súčinnosti obce,
- d/ uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo odbornému poradenstvu v špecializovaných zariadeniach.

39. Na základe vykonaného dokazovania, po vyhodnotení všetkých dôkazov jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach súd dospel k záveru, že najlepší záujem maloletého je jeho čo najskoršie prinavrátenie do rodiny biologických rodičov (§ 47 ods. 1 písm. e/ Zákona o rodine). Vo veci bolo nepochybné, že maloletý bol zverý do náhradnej osobnej starostlivosti svojej sestry E. E., H. XX.XX.XXXX na základe rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k. 9P/6/2016-143 zo dňa 04.04.2017, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 09.10.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici Sp.zn. 14CoP/49/2017-177 zo dňa 19.09.2017. Maloletý sa nachádza v osobnej starostlivosti svojej sestry od roku 2016 na základe v tom čase vydaného predbežného opatrenia uznesením Okresného súdu Zvolen Sp.zn. 17P/4/2016-23 zo dňa 26.02.2016, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 17.03.2016 a vykonateľnosť dňom jeho nariadenia, teda dňom 26.02.2016. Na základe tohto súdneho rozhodnutia maloletý bol odňatý z rodiny svojich biologických rodičov. Dôvodom nariadenia náhradnej osobnej starostlivosti bola rizikovosť prostredia, v ktorom maloletý do obdobia predbežného zverenia vyrastal. Rizikom pre maloletého sa stala spoločná nefunkčnosť vo vzťahu rodičov k sestrám, pričom maloletý v tom čase vnímal, že niečo nie je v poriadku, keď sú rodičia ubližujúci, čo sa v rodine dialo, vnímal nejednotnosť správania rodičov vo vzťahu k súrodencom, nepredvídateľnosť toho, čo sa bude diať bola veľká, chýbal mu pocit bezpečia a istoty, keď súd prvej inštancie, i odvolací súd predovšetkým vychádzali zo znaleckého posudku znalkyne zo znaleckého odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí a klinická psychológia dospelých Mgr. Kataríny Vaľovej č. 4/2016 zo dňa 21.11.2016. Poukazovali na to, že neistota a pocit ohrozenia sú významným destabilizujúcim prvkom vo vývine maloletého, pričom ak je možná prijateľná zmena prostredia, tak je vhodné ju uskutočniť. Svoje rozhodnutia ďalej opierali i o ďalší znalecký posudok podaný v tomto konaní znalkyňou z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria (liečba alkoholizmu a toxikománie, gerontopsychiatria) č. 22/2016 zo dňa 21.11.2016 MUDr. Beátou Gašparovou, zo záverov ktorého vyplynulo, že vo vzťahu k matke maloletého bolo zistené škodlivé užívanie alkoholu s vysokým rizikom rozvoja závislostí s tým, že matka mal. dieťaťa k požívaniu alkoholu bola nekritická, pričom znalkyňa prijala záver, že tým je znížená u nej schopnosť starať sa o mal. dieťa. Vo vzťahu k možným závislostiam znalkyňa nezistila síce u otca maloletého známky abúzu alebo závislosti od alkoholu, konštatovala však, že rodičia majú zníženú schopnosť adekvátne sa postarať o maloletého s ohľadom na jeho zdravý vývoj. Predovšetkým opierajúc sa o závery týchto dvoch znaleckých posudkov súdy zhodnotili vhodnosť nariadenia náhradnej osobnej starostlivosti u maloletého jeho sestrou E. E.. Od úpravy výchovného prostredia maloletého u sestry E. E. rodičia niekoľkokrát podali návrh na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti u maloletého, naposledy predmetným návrhom. Predchádzajúce súdne konania boli zastavené, rodičia vzali späť návrh na doporučenie súdu. Súd na základe opätovného návrhu biologických rodičov sa v tomto konaní zaoberal, či pominuli dôvody,

pre ktoré bola nariadená náhradná osobná starostlivosť u maloletého, ale aj tým, či vzhľadom na vyjadrenie náhradnej matky, sestry maloletého E., je táto ďalej ochotná zabezpečovať náhradnú osobnú starostlivosť o maloletého (vyjadrila sa, že náhradná osobná starostlivosť o maloletého je pre ňu zaťažujúca, nakoľko si založila svoju vlastnú rodinu, žije s partnerom, z partnerského vzťahu sa jej narodilo počas súdneho konania dieťa, ktorému zabezpečuje osobnú starostlivosť, je na materskej dovolenke, súdne konania ktoré prebiehajú ohľadne maloletého, tiež ohľadne mal. sestry F., ktorá jej tiež bola zverená do náhradnej osobnej starostlivosti sú pre ňu zaťažujúce), keďže náhradnú osobnú starostlivosť môže vykonávať len ten, kto s takouto náhradnou osobnou starostlivosťou súhlasí. Skúmal tiež, či osoba, ktorá doteraz vykonáva náhradnú osobnú starostlivosť o maloletého, teda jeho sestra E., spĺňa naďalej predpoklady pre výkon tejto náhradnej osobnej starostlivosti. Náhradná matka počas celého súdneho konania prezentovala, že odmieta vykonávať ďalej osobnú starostlivosť o maloletého, túto vykonáva len pokiaľ sa nerozhodne o ďalšom výchovnom prostredí maloletého. Svoj postoj k návrhu biologických rodičov menila podľa aktuálnej úrovne vzťahu k biologickým rodičom maloletého a ich ďalšej spoločnej sestre L., ktorej počas súdneho konania bola do náhradnej osobnej starostlivosti zverená mal. F., ich ďalší spoločný súrodenec, ktorá jej popri mal. M.B. bola tiež pôvodne zverená do náhradnej osobnej starostlivosti. Najskôr prezentovala svoj postoj v konaní tak, že súhlasila so zrušením náhradnej osobnej starostlivosti a s tým, aby sa maloletý vrátil do biologickej rodiny svojich rodičov, neskôr, po tom čo sa v priebehu konania vyostřili jej vzťahy s biologickými rodičmi maloletého (biologická matka maloletého je aj jej biologickou matkou) a urovnali vzťahy so sestrou L., zmenila svoj názor, nesúhlasila, aby sa maloletý vrátil do biologickej rodiny svojich rodičov, ale žiadala, aby bol zverený do náhradnej osobnej starostlivosti sestry L.. Z charakteru náhradnej osobnej starostlivosti o mal. dieťa vyplýva, že tento osobnoprávny pomer je založený na princípe dobrovoľnosti. Nikoho nemožno nútiť, aby sa staral o cudzie dieťa. Potom, ak náhradná matka počas celého konania prezentovala, že sama odmieta vykonávať osobnú starostlivosť o maloletého, súd mal za to, že je to dôvod, pre ktorý bolo dôvodné odňať maloletého z náhradnej osobnej starostlivosti náhradnej matky, sestry E.. Kolízny opatrovník mal. dieťaťa k postoju náhradnej matky uviedol, že nakoľko táto odmieta vykonávať starostlivosť o maloletého, druhá sestra maloletého L. E. je ochotná sa o maloletého postarať, a keďže ďalej mal za to, že nepominuli dôvody, pre ktoré bola u maloletého nariadená náhradná osobná starostlivosť, navrhoval maloletého zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti sestry L. E.. Na základe uvedeného, už len samotná skutočnosť, že náhradná matka odmieta vykonávať osobnú starostlivosť o maloletého, je dôvodom na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti náhradnou matkou, E. E.. Súd v konaní sa zaoberal aj otázkou, či doterajšia náhradná matka aj naďalej spĺňa osobnostné predpoklady pre zabezpečenie riadnej výchovy mal. dieťaťa. Ako súd už dôvodí, náhradná matka maloletého menila svoje postoje v konaní k otázke starostlivosti o maloletého podľa aktuálnej úrovne narušenia vzťahov, či už s biologickými rodičmi maloletého, alebo so sestrou L.. V čase, keď biologickí rodičia podali návrh na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti, vzťahy medzi biologickými rodičmi a náhradnou matkou boli urovnané. Preto náhradná matka súhlasila so zrušením náhradnej osobnej starostlivosti a s návratom maloletého do biologickej rodiny rodičov. Umožňovala kontakt biologických rodičov s maloletým, maloletý aj so sestrou F. navštevovali rodinu matky, biologickí rodičia maloletého vypomáhali náhradnej matke pri starostlivosti o deti, nakoľko náhradná matka vykonávala prácu krupičky, ktorá práca bola časovo náročná. Tak ako vyplynulo zo spisu Sp.zn. 11P/1/2019, bránila v kontakte sestry L. s maloletým a so sestrou F.. Tieto skutočnosti potvrdila L. E., spoločná sestra súrodencov, H.. XX.XX.XXXX v konaní Sp.zn. 11P/1/2019. Náhradná matka v tomto čase mala výchovné problémy s mal. F.. Treba podotknúť, že sestry E. B. L. žili v jednej domácnosti do júla 2018, kedy sa mladšia sestra L. odsťahovala zo spoločnej domácnosti. Dovtedy náhradnej matke vypomáhala pri starostlivosti o obidve mal. deti, tak ako vyplynulo z vykonaného dokazovania. Náhradnej matke v rámci psychologického poradenstva tak, ako to vyplýva zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen zo dňa 07.03.2019 bolo doporučené, aby mal. deťom dovolila stretávať sa so sestrou L., čo odmietla. Zo správy vyplýva, že aktuálne zabraňovala akémukoľvek styku detí so sestrou, ktorá jej v minulosti vypomáhala so starostlivosťou. Na základe jej neprimeraného prístupu jej bola odporučená psychologická intervencia na úrade prostredníctvom poradensko-psychologických služieb, ktorú rovnako odmietla. V priebehu súdneho konania zmenila svoj postoj, nesúhlasila s návrhom biologických rodičov, nakoľko medzi ňou a biologickými rodičmi maloletého došlo ku konfliktu. Tento konflikt mal vzniknúť z toho, že bola vopred dohodnutá s biologickými rodičmi, že maloletý pôjde k rodičom v mesiaci júl 2020. Rodičia maloletého deň predtým, ako maloletý mal k nim ísť do domácnosti jej oznámili, že tento k nim nemôže ísť, pretože prerábajú kúpeľňu a majú prácu v záhrade. Z postoja rodičov bola zaskočená, títo jej oznámili, že si má nájsť niekoho iného, kto maloletého ako aj jeho sestru F., ktorá sa v tom čase ešte tiež nachádzala v jej osobnej starostlivosti „postráži“, keď išlo o obdobie letných prázdnin. Odvtedy náhradná matka

začala brániť v kontaktoch biologických rodičov s maloletým. Z takéhoto správania a konania náhradnej matky pre súd vyplynula nezrelosť náhradnej matky pre zabezpečenie riadnej výchovy maloletého. Aj zo znaleckého posudku č. 121/2020 zo dňa 30.04.2021, ktorý bol v konaní podaný na základe návrhu kolízneho opatrovníka mal. dieťaťa znalkyňou PhDr. Martou Halašovou, PhD., z odboru psychológia, z odvetvia klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých, poradenská psychológia vyplýva, že aktuálne (a možno dlhodobo) vplýva náhradná matka problematcky na vývoj maloletého. V štruktúre jej osobnostných vlastností vystupuje do popredia osobnostná nezrelosť, menšia pripravenosť na plnenie aktuálnych životných úloh, plochá, labilná nezrelá emotivita (silnejšie pudové založenie, túžba po pozornosti, ocenení a uznaní, úzkostlivosť). Sú u nej zistiteľné známky poruchy myslenia v zmysle nevypravnosti, chaosu a dezorientovanosti, má narušený kontakt s realitou, uprednostňuje hodnotenie diania na základe svojho globálneho odhadu s takmer úplným podcenením prvkov situácii. Má sklon k veľikášstvu a vrtošivosti, aj v zmysle kompenzácie prázdneho životného štýlu. Jej sebaobraz je v celku realistický (myslí si, že je výbušná, citlivá a starostlivá, jej nervy sú dosť slabé, nechce byť nikdy sama). Chce zabrániť vzniku pocitov vnútornej izolovanosti a osamelosti. Ťažko sa stotožňuje so svojou rolou, má problematcké partnerské vzťahy aj v súlade so zažitým rodičovským vzorom. Nedokáže sa cítiť spokojne a uvoľnene, chce sa presadiť a dosiahnuť imponujúci úspech, žiť intenzívne a činorodo v ustálených a usporiadaných pomeroch, ale podľa svojich predstáv. Znalkyňa ďalej v znaleckom posudku poukázala na to, že napriek tomu, že v minulosti táto bola psychiatrickým pacientom (v roku 2011 a 2013), táto nebola psychiatricky vyšetrená v konaní o zverenie maloletého do jej náhradnej osobnej starostlivosti, tak ako boli psychiatricky vyšetrení biologickí rodičia maloletého. Jej rodičovské výchovné postoje ako náhradnej matky sú celkom nevýrazné, mal. M. do svojho rodinného konceptu nezahrnula, maloletý nepredstavuje v jej prežívaní žiadnu výraznejšiu tému. V poslednom období vedome zoslabuje až eliminuje vzťah maloletého k jeho rodičom a kontakt maloletého smeruje k sestre L.. Súd vychádzajúc z týchto zistených skutočností, poukazuje aj na závery znaleckého posudku mal za to, že ďalšie výchovné prostredie maloletého u náhradnej matky je nevyhovujúce. Nie je to z dôvodu, že by náhradná matka nezabezpečovala riadne starostlivosť o maloletého, pokiaľ ide o zabezpečenie jeho každodenných životných potrieb. Náhradná matka sa riadne starala o zdravotný stav maloletého, o jeho výchovu pokiaľ ide o plnenie školských povinností, riadne mu zabezpečovala bývanie, stravu, napĺňala jeho základné životné potreby, ale z hľadiska jej osobnosti a osobnostných predpokladov pre zabezpečenie riadnej výchovy maloletého sa nejaví byť vhodnou osobou. Pokiaľ svoj narušený vzťah s biologickými rodičmi maloletého prenáša do starostlivosti o maloletého tým, že bráni v kontaktoch rodičov s maloletým, tak ako vyplynulo z vykonaného dokazovania, keď čiastočne tento svoj postoj zmenila po psychologickom vyšetrení u znalkyni, nejaví sa nateraz byť vhodnou osobou na zabezpečenie osobnej starostlivosti o maloletého. Aj súd v konaní Sp.zn. 11P/1/2019 vo svojom rozhodnutí uzavrel, že pokiaľ sú vzťahy medzi matkou a staršími sestrami na relatívne dobrej úrovni, zdieľajú aj spoločnú starostlivosť a výchovu o mal. deti, vedia vytvárať stabilné prostredie pre deti. Keď sa vyhrotia konflikty medzi matkou a dospelými dcérami, prípadne medzi sestrami L. B. E. navzájom, keď ide o dlhodobý stav ich vzťahov, mal. deti, teda i mal. M. sa odmieta podieľať na týchto konfliktoch a hľadá útočisko v tej ktorej domácnosti, ktorá je z jeho pohľadu najstabilnejšou. Keď dôjde ku konfliktu medzi matkou a staršími dcérami, prípadne medzi staršími sestrami navzájom, tieto sa obviňujú, prejdú do nevhodnej komunikácie, a to aj pred deťmi a v hneve sa navzájom obviňujú, prípadne sa vyjadrujú k možnosti ústavnej starostlivosti o mal. deti, tak o mal. F., B. B. M.. Hoci mal. M. bol odňatý zo starostlivosti biologických rodičov, náhradná matka nie je oprávnená brániť v styku rodičov s maloletým, hoci v konaní prezentovala, že rodičia o stretávanie s maloletým nemajú záujem. V tomto ohľade však súdom neboli zistené tvrdené skutočnosti, a ani predložené dôkazy, či už náhradnou matkou, alebo kolíznym opatrovníkom, ktorý nesúhlasil, aby maloletý sa vrátil do biologickej rodiny svojich rodičov. Kolízny opatrovník mal. dieťaťa, a napokon ani náhradná matka nenamietali znalecký posudok znalkyne podaný v tomto konaní, pokiaľ ide o vyhodnotenie osobnostných predpokladov, či už rodičov, alebo náhradnej matky na starostlivosť o maloletého. Súd zdôrazňuje, že nekonal o zmene osoby, pokiaľ ide o vykonávanie náhradnej osobnej starostlivosti o maloletého. Skúmal a zisťoval, či sú v konaní dôvody na navrátenie maloletého do starostlivosti biologických rodičov. Súd v predmetnom konaní neskúmal, či sú dôvody pre zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti druhej sestry, a preto mladšia sestra maloletého L. nebola podrobená v predmetnom súdnom konaní ani psychologickému vyšetreniu. Súd sa zaoberal, či biologickí rodičia spĺňajú osobnostné predpoklady pre zabezpečenie riadnej výchovy maloletého, skúmal a zisťoval, aký má citový vzťah maloletý ku svojim rodičom, aký citový vzťah majú rodičia k maloletému a to znalcom z príslušného odboru, z príslušného odvetvia, ktorým okrem klinickej psychológie dospelých a klinickej psychológie detí je i psychologické poradenstvo, keď len znalec z takéhoto odboru a z

takéhoto odvetvia je oprávnený podať znalecký posudok na zodpovedanie odborných otázok pri spornej starostlivosti o mal. dieťa.

40. Podľa čl. 5 Zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu mal. dieťaťa sa zohľadňuje najmä a/ úroveň starostlivosti o dieťa, b/ bezpečie dieťaťa ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c/ ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d/ okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e/ ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f/ podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g/ názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h/ podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i/ využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností. Podľa čl. 3 Zákona o rodine, rodičovstvo je spoločnosťou mimoriadne uznávaným postavením ženy a muža. Spoločnosť uznáva, že pre všestranný a harmonický vývin dieťaťa je najvhodnejšie stabilné prostredie rodiny tvorenej otcom a matkou dieťaťa. Spoločnosť poskytuje rodičovstvu nielen svoju ochranu, ale aj potrebnú starostlivosť, najmä hmotnou podporou rodičov a pomocou pri výkone rodičovských práv a povinností. Podľa čl. 5 Dohovoru o právach dieťaťa (ďalej len „Dohovor“), štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, sa zaväzujú rešpektovať zodpovednosť, práva a povinnosti rodičov alebo, v zodpovedajúcich prípadoch a v súlade s miestnou obvyčajou, členov širšej rodiny alebo obce, zákonných zástupcov alebo iných osôb právne zodpovedných za dieťa, ktoré smerujú k zabezpečeniu jeho orientácie a usmerňovaniu pri výkone práv podľa Dohovoru v súlade s jeho rozvíjajúcimi sa schopnosťami. Podľa čl. 7 ods. 1 Dohovoru, každé dieťa je registrované ihneď po narodení a má od narodenia právo na meno, právo na štátnu príslušnosť, a pokiaľ je to možné, právo poznať svojich rodičov a právo na ich starostlivosť.

41. V zmysle vyššie uvedeného, každé dieťa má predovšetkým právo na rodičovskú starostlivosť, ak túto rodičovskú starostlivosť nevyklúčujú závažné okolnosti, prípadne je táto vylúčená, ak ju rodičia nezabezpečujú z rôznych dôvodov. Za tým účelom, aby súd rozhodol v čo najlepšom záujme maloletého, veľmi citlivo zvažoval, ktoré výchovné prostredie je t.č. pre maloletého najvhodnejšie. Tiež dôsledne zisťoval, či na strane rodičov, keďže rodičovská starostlivosť je prvoradá, pretrvávajú dôvody, pre ktoré náhradná osobná starostlivosť u maloletého bola nariadená. Vykonaným dokazovaním mal súd nesporne zistené, že biologickí rodičia maloletého žijú v usporiadanom partnerskom vzťahu 12 rokov, pričom tento vzťah nie je poznačený žiadnymi závažnými problémami. Z partnerského vzťahu rodičov pochádza jedine mal. M.. Rodičia maloletého žijú v spoločnej domácnosti, tak ako vyplynulo zo správy kolízneho opatrovníka. Títo majú vytvorené vhodné bytové podmienky pre zabezpečovanie starostlivosti o maloletého. Žijú v dvojizbovom rodinnom dome s príslušenstvom, ktorý je vo výlučnom vlastníctve matky maloletého. Kolízny opatrovník maloletého niekoľkokrát a opakovane počas súdneho konania zisťoval pomery v domácnosti rodičov, keď návštevy boli vykonané neohlásene. Hygiena v domácnosti bola zistená na požadovanej úrovni, rodinný dom je obklopený dvorom, ktorý je pomerne upravený, čistý. Potvrdil, že prostredie je vhodné pre starostlivosť o mal. dieťa. Od zverenia maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti sestry E.H. rodičia stabilizovali svoje pomery v oblasti sociálnej, matka pracuje na verejnoprospešných prácach v obci, poberá dávku v hmotnej núdzi vo výške 195,70 Eur mesačne, otec maloletého je na trvalý pracovný pomer zamestnaný u zamestnávateľa Róbert Jurových - NIKARA, Krupina s priemernou čistou mesačnou mzdou 590,- Eur. V pracovnom pomere u tohto zamestnávateľa je na dobu neurčitú od 22.10.2018, má tak stabilnú prácu a stabilný príjem. Zamestnávateľom je hodnotený kladne, jeho pracovná morálka je na dobrej úrovni, k pracovným úlohám pristupuje iniciatívne a zodpovedne, jeho dochádzka do práce je príkladná. Tieto skutočnosti potvrdil jeho zamestnávateľ vo viacerých správach, ktoré boli zadovážené v súdnom konaní, naposledy v správe zo dňa 17.05.2021. V konaní nebola zistená skutočnosť, že by v domácnosti rodičov od obdobia, ako sa nachádza maloletý v náhradnej osobnej starostlivosti svojej sestry, sa požíval alkohol. Takéto okolnosti nevyplývajú ani zo správy Obce M., kde rodičia žijú, ani zo správ kolízneho opatrovníka, ktorý počas súdneho konania vykonal viacnásobné náhodné šetrenia v domácnosti rodičov. U otca maloletého ani v pôvodnom konaní, v ktorom bol maloletý zverený do náhradnej osobnej starostlivosti svojej sestry, zo záverov znaleckého psychiatrického posudku nevyplývalo, že by u neho bol zistený abúzus - škodlivé užívanie alkoholu, ani závislosť od alkoholu. Z psychiatrického posudku síce vyplynulo, že bežné konzumentské užívanie alkoholu môže u neho viesť k zvýšeniu rizika agresivity pri znížení sebakontroly pod vplyvom alkoholu, avšak v predmetnom súdnom konaní neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré

by podporovali záver, že otec maloletého požíva alkoholické nápoje pod vplyvom ktorých by sa správal agresívne. U matky z psychiatrického posudku, ktorý bol podaný v pôvodnom konaní bol zistený abúzus - škodlivé užívanie alkoholu s vysokým rizikom rozvoja závislosti, čo bolo istým rizikom a teda i dôvodom, pre ktorý u matky bolo konštatované (rovnako ako i u otca) oslabenie schopnosti adekvátne sa postarať o maloletého, avšak od pôvodného súdneho rozhodnutia v roku 2017 až doposiaľ nebol v konaní predložený žiaden dôkaz a súd to nezistil ani v rámci „vlastného“ dokazovania, že by matka maloletého požívala alkoholické nápoje. Tieto skutočnosti nevyplývajú ani zo správy Obce M., a ani z jednej správy kolízneho opatrovníka. Naopak matka maloletého predložila lekársku správu z interného vyšetrenia zo dňa 04.09.2020 z ktorej vyplýva, že z interného hľadiska je jej zdravotný stav stabilizovaný, bolo jej doporučené pokračovať v abstinencii alkoholických nápojov. Napokon už v čase klinického vyšetrenia v rámci pôvodného súdneho konania, zo záverov psychiatrického posudku znalkyne vyplynulo, že táto nezistila pri vyšetrení matky známky abstinenčného syndrómu po odňatí alkoholu. Naopak, už v tomto čase znalkyňa u matky konštatovala aktuálne, že abúzus u nej je v štádiu stabilizácie, keď matka už v tomto čase dostatočne abstinovala. Na základe týchto zistených skutočností potom súd mal za to, že tento dôvod rodičov, pre ktorý (okrem iného) bol maloletý zverený do náhradnej osobnej starostlivosti svojej sestry pominul. Napokon kolízny opatrovník mal. dieťaťa v konaní netvrdil, že tento dôvod pretrváva. Nesúhlasil so zrušením náhradnej osobnej starostlivosti u maloletého z dôvodu, že je v záujme maloletého, aby bol spoločne vychovávaný so svojou sestrou F. v stabilnom výchovnom prostredí s pocitom, že je milovaný, že patrí do rodinného kruhu, kde vzťahovým osobám záleží na ňom, na jeho postojoch, bezpečnosti a ochrane, kde je akceptovaný a kde má možnosť nielen prirodzene, ale aj osobnou skúsenosťou budovať rešpekt, úctu, lásku k významným vzťahovým osobám. Nakoľko kolízny opatrovník maloletého, rovnako ako i pri zmene svojho postoja náhradná matka spochybňovali výchovné prostredie u rodičov maloletého, súd na návrh kolízneho opatrovníka vo veci nariadil znalecké dokazovanie. Znalecké dokazovanie bolo nariadené znalcom z príslušného odboru a odvetvia, okrem odvetvia klinická psychológia dospelých, klinická psychológia detí i z odvetvia psychologické poradenstvo oproti znaleckému dokazovaniu v pôvodnom súdnom konaní, ktoré bolo nariadené znalcom síce z odboru psychológie, ale len z odvetvia klinická psychológia dospelých a klinická psychológia detí, nie aj z odvetvia psychologické poradenstvo. Závery znaleckého posudku znalkyne PhDr. Marty Halašovej, PhD. č. 121/2020 zo dňa 30.04.2021 v kontexte so všetkými ostatnými dôkazmi vykonanými v konaní svedčia v prospech výchovného prostredia biologických rodičov maloletého. Maloletý, tak ako vyplýva z opatrovaneckého spisu, sa nachádza v osobnej náhradnej starostlivosti svojej sestry od nedovŕšeného 6. roku veku. Zo záverov znaleckého posudku vyplýva, že jeho vývin je neurotický, v prežívaní u neho sú prítomné znaky odpojenia od vnútorného prežívania (strata detskej spontaneity, odovzdanosť a podrobnosť, idealizovanie svojej osobnej situácie a výchovného prostredia) a neurotického prežívania ako neistota, pociťovanie trápenia, starostí, strachu a ohrozenia niečím neznámym (strach zo strachu), vyhýbanie sa ľuďom, nesústredenosť, negatívne sebahodnotenie vrátane vlastného vzhľadu, pociťovanie nutnosti podať výkon, aby si zaslúžil lásku. Náhradná matka vyše 5 rokov mala možnosť ovplyvniť vývin maloletého, eliminovať neurotickosť tohto vývinu, čo nezvládla. Zo záverov znaleckého posudku ďalej vyplynulo, že na verbálnej úrovni maloletý vyjadril pozitívny vzťah k svojim rodičom, ako i ku všetkým svojim sestram. Na verbálnej úrovni vyjadril prianie ísť bývať k sestre L., E. A. B. K. F.. Takéto prianie vyslovil i v priamom pohovore pred súdom. Na podvedomej úrovni sú jeho rodičia vytesňovaní z jeho rodinného konceptu. Na podvedomej úrovni maloletý vyjadril najbližší (intenzívny, určujúci) vzťah k sestre F.. Podvedome vníma značnú nadradenosť svojich starších sestier E. B. L. nad ním (musí sa brániť) a sestrou F., ktorú on vníma ako nezávislú. Jeho rodinný koncept počíta so všetkými jeho sestrami. Znalkyňa u neho konštatovala nedostatok dospelých identifikačných vzorov v rodine. Jeho vzťah k rodičom je však zachovaný, evidentne je v jeho aktuálnom výchovnom prostredí tabuizovaný, resp. narúšaný. Maloletý pri psychologickom vyšetrení neuviedol žiadne konkrétne negatíva svojich rodičov, podľa záverov znaleckého posudku je nezdravo naviazaný na svoje staršie sestry F. B. L., s ktorými lojalizuje a ktorých názory, postoje a presvedčenia môže prezentovať ako svoje vlastné. Sestra E., v ktorej starostlivosti sa maloletý nachádza, v poslednom období vedome zoslabuje až eliminuje vzťah maloletého k jeho rodičom a kontakt maloletého s nimi, pričom maloletého smeruje k sestre L.. Rodičia maloletého dlhodobo majú významne zúžený priestor pre vplyvanie na vývoj maloletého. Znalkyňa psychologickým vyšetrením rodičov nezistila žiadne negatívne osobnostné charakteristiky (osobnostnú patológiu) a výchovné postoje, ktoré by ich mali vylúčiť zo starostlivosti a výchovy o maloletého syna. Znalkyňa sa vyjadrila aj k výchovnému prostrediu maloletého, pričom na základe psychologického vyšetrenia matky, otca, náhradnej matky, ako aj maloletého prijala záver, že ponechanie maloletého vo výchovnom prostredí náhradnej matky nie je v záujme maloletého. Náhradná matka problematcky vplyva na vývoj maloletého. Vychádzajúc zo záverov tohto znaleckého

posudku súd dospel k záveru, že nakoľko vzťah maloletého k rodičom je pozitívny, a nakoľko i rodičia maloletého majú pozitívny vzťah k svojmu synovi, pričom psychologickým vyšetrením rodičov neboli zistené v štruktúrach osobnosti rodičov žiadne závažné nedostatky, ktoré by ich vylučovali z osobnej starostlivosti o maloletého, súd rozhodol o zrušení náhradnej osobnej starostlivosti o maloletého s tým, že maloletý ďalej bude vychovávaný v biologickej rodine svojich rodičov. Maloletý v konaní, ako i pred znalkyňou síce verbálne prejavil názor ísť do výchovného prostredia svojej sestry L., keď hlavným motívom je sestra F., ktorá bola zverená do náhradnej osobnej starostlivosti sestry L. a odňatá z náhradnej osobnej starostlivosti sestry E., ku ktorej nepochybne maloletý má najintenzívnejší vzťah, nebolo však možné v konaní opomenúť, že rodičovské prostredie bolo u maloletého dlhodobo výchovným pôsobením náhradnej matky tabuizované. Maloletý je pod silným vplyvom aj svojej staršej sestry F.Í., ktorá sa nevrátila do výchovného prostredia svojej biologickej matky pre konflikty a vypäté situácie, pri ktorých biologická matka a jej partner, ktorý nie je biologickým otcom mal. F. reagujú odmietavým postojom voči mal. F.. Partner biologickej matky F. dokonca nesúhlasil s jej návratom k biologickej matke, len neskôr prehodnotil svoj postoj. Mal. F. sa vyjadrila tak, že si vie predstaviť situáciu, keby bola ona v jednej domácnosti a brat M. v inej domácnosti, keďže rešpektuje to, že mal. M. inklinoval k prostrediu svojich rodičov. Situácia u týchto dvoch detí je potom odlišná, partner biologickej matky F. si nevytvoril citový vzťah E. F., B. B. F. si nevytvorila citový vzťah k partnerovi svojej biologickej matky. Mal. M. je však biologickým dieťaťom svojich rodičov. Zo záverov znaleckého dokazovania vyplynulo, že obidvaja rodičia majú zachovaný pozitívny citový vzťah k mal. synovi. Maloletý ani pri pohovore, ani pred znalkyňou pri psychologickom vyšetrení neuviedol žiaden opodstatnený dôvod, pre ktorý by nemal byť vrátený do biologickej rodiny rodičov, práve naopak zo záverov znaleckého posudku vyplynulo, že je nezdravo naviazaný na svoje sestry F. B. L., s ktorými lojalizuje a ktorých názory si osvojuje. O tejto skutočnosti svedčí i fakt, že pokiaľ vzťahy medzi náhradnou matkou a biologickými rodičmi maloletého boli relatívne usporiadané, maloletý M. sa chcel vrátiť do výchovného prostredia svojich biologických rodičov. Potom ako sa narušili tieto vzťahy a naopak relatívne usporiadali vzťahy medzi sestrami E. B. L., maloletý prejavil verbálne názor ísť do výchovného prostredia L., keď motívom bolo zverenie F. do starostlivosti L.. Dôvodom, pre ktorý bol maloletý M. zverený do náhradnej osobnej starostlivosti sestry E.H. bol ten, že jeho vývin bol poznačený konfliktným rodinným prostredím, predovšetkým vzťahom jeho biologickej matky ku svojim trom dcéram a tiež konfliktným vzťahom jeho biologického otca ku všetkým jeho sestram. Mal. M. vzhľadom na svoje silné citové väzby so sestrami ubližovanie sestram vnímal pre neho ako neprijateľné. Avšak už v pôvodnom konaní, v ktorom bol maloletý zverený do náhradnej osobnej starostlivosti svojej sestry bolo súčasne zistené, že mal. M., keďže bol jediným spoločným dieťaťom rodičov, bol najmenej postihnutý priamymi rodičovskými zásahmi v zmysle, či už fyzického trestania, alebo slovných napadnutí, preto sa vyznačoval citovou rozporupnosťou voči svojim rodičom, mal ich rád, ale sa ich aj bál. Pre jeho vývoj rizikom sa stala spoločná nefunkčnosť vo vzťahu k sestram. Vnímal nejednotnosť správania sa rodičov vo vzťahu k ostatným súrodencom a preto mu chýbal pocit bezpečia a istoty. Za aktuálneho stavu, hoci vzťahy jeho biologických rodičov k sestram sa neurovnali, tým, že tento bude vychovávaný sám svojimi rodičmi, ku ktorým má zachované citové väzby, a u ktorých neboli zistené žiadne také okolnosti, ktoré by ich dôvodne vylučovali z tejto starostlivosti, nebude pri tejto výchove zo strany rodičov ďalej vystavovaný riziku, teda konfliktom medzi rodičmi a jeho sestrami, keďže ani jedna zo sestier nebude žiť v spoločnej domácnosti s ním a s jeho rodičmi. Vzťah rodiča a dieťaťa je prvoradý, má prednosť pred súrodeneckým vzťahom, dieťa má právo predovšetkým na rodičovskú starostlivosť. Je prirodzené, že maloletý si vytvoril silnú vzťahovú väzbu ku svojim sestram, keďže v rozhodujúcom vývinovom období tieto dominovali v jeho prežívaní. Napriek tomu, že maloletý bol dlhodobo vyňatý z výchovného prostredia rodičov, si zachoval pozitívne citové väzby k rodičom. Tieto zostali zachované napriek tomu, že v náhradnej osobnej starostlivosti bol zanedbávaný až potláčaný rozvoj pozitívnych vzťahov maloletého k jeho rodičom. Zo záverov znaleckého posudku vyplýva, že vzťah maloletého je k rodičom zachovaný, i keď v súčasnosti je oslabený, pričom reštaurovanie tohto vzťahu je nevyhnutné pre zdravý vývin mal. M., s čím sa súd stotožňuje. Je to z dôvodov, že znalkyňa u rodičov nezistila žiadne závažné negatívne osobnostné charakteristiky, ani výchovné postoje, ktoré by ich mali vylúčiť zo starostlivosti a výchovy syna. Námietky náhradnej matky voči záverom znaleckého posudku sú irelevantné, i keď sú opodstatnené v tom, že znalkyňa nebola oprávnená sa v znaleckom posudku vyjadrovať k výchovnému prostrediu u sestry L., pretože psychologické vyšetrenie sestry L. nebolo predmetom znaleckého dokazovania. Uvedené však nemá žiaden vplyv na závery znaleckého posudku, z ktorých súd vychádzal pri svojom rozhodovaní. Ani v námietkach kolízneho opatrovníka voči záverom znaleckého posudku súd nevzhladol dôvody, pre ktoré by sa mal od záverov znaleckého posudku pri svojom rozhodovaní odchyliť. Nebolo v konaní dôvodné zamietnuť návrh rodičov na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti tak, ako navrhoval kolízny opatrovník mal. dieťaťa, a to z dôvodov

uvedených v tomto rozsudku. Pre opakované znalecké dokazovanie súd nevzhladol dôvody, pretože v námietkach voči znaleckému posudku kolízny opatrovník neuviedol žiadne rozhodujúce skutočnosti, ktoré by vyvracali alebo spochybňovali závery znalca ustanoveného v tomto súdnom konaní. Napokon kolízny opatrovník upustil od tohto doplňujúceho návrhu na dokazovanie.

42. Na základe zisteného skutočného stavu veci, jeho zhodnotenia súd mal tak za to, že je dôvodné zrušiť náhradnú osobnú starostlivosť u maloletého a maloletého vrátiť do starostlivosti jeho biologických rodičov.

43. I keď vzťah mal. dieťaťa k rodičom je po citovej stránke zachovaný, vzhľadom k tomu, že mal. dieťa bolo dlhodobo vyňaté zo sústavného výchovného prostredia rodičov, súd mal za to, že je dôvodné podľa § 37 ods. 2 písm. d/ Zákona o rodine uložiť maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu v špecializovanom zariadení pri odbornej intervencii ÚPSVaR Zvolen, pracovisko Krupina za účelom rodičovskej terapie a poradenstva s cieľom lepšie porozumieť prežívaniu a vývinovým potrebám maloletého, s cieľom lepšie pochopiť a rozvinúť aspekty zodpovedného rodičovstva (vrátane súrodeneckva) počas obdobia jedného roka. Naplnenie cieľa uvedeného výchovného opatrenia bude súdom kontrolované v pravidelných intervaloch. Rodičia maloletého by mali pochopiť, že majú svoj diel zodpovednosti za súčasnú situáciu. Nevyhnutne by sa mali v záujme maloletého M. snažiť o reštrukturalizáciu vzťahov aj so sestrami maloletého, E. B. L., a snažiť sa o konštruktivitu v komunikácii s nimi v záujme maloletého. Maloletý pre svoj zdravý vývin potrebuje podporu aj v súrodeneckom vzťahu. Uvedené by mali mať na pamäti rodičia, keď súd v rámci nariadeného výchovného opatrenia bude sledovať naplnenie cieľa rodičovskej terapie v uvedenom ohľade. Rodičia sú povinní v záujme maloletého umožniť riaden kontakt maloletého so sestrami. Uvedené nevyhnutne musí byť sprevádzané nekonfliktnou komunikáciou medzi biologickými rodičmi a sestrami maloletého. Ak si rodičia túto potrebu neuvedomia, môžu sa vystaviť zväženiu opätovného zásahu do výkonu ich rodičovských práv a povinností k maloletému. V tomto smere súd preto doporučuje rodičom udržiavať vzťah so sestrami maloletého, L.V., E. B. F., a to v záujme prospešného vývinu ich mal. dieťaťa, keď nepochybne tieto osoby patria do okruhu blízkych maloletého dieťaťa. Rovnako je nevyhnutné zachovávať súrodenecký vzťah medzi maloletým a sestrou F.N., ktorá je ešte maloletá, a to bez ohľadu na to, že maloletá bola zverená do náhradnej osobnej starostlivosti svojej sestry L.. Súd bude pravidelne vyhodnocovať tieto doporučená, tiež výchovné opatrenie uložené súdom a to za súčinnosti kolízneho opatrovníka mal. dieťaťa.

44. O trovách konania účastníkov súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

45. Súčasne súd rozhodol o povinnosti rodičov nahradiť znalkyni, ktorá vo veci podala znalecký posudok, a ktorá vo veci bola aj vyslúchnutá podľa § 208 CSP trovy výsluchu podľa § 258 ods. 2 CSP, ako aj celkové trovy vzniknuté na znalečnom, na ktoré vznikol znalkyni nárok za podanie znaleckého posudku. Rodičia maloletého v záujme ktorých bol nariadený znalecký posudok sú povinní tieto trovy znalečného zaplatiť znalkyni spoločne a nerozdielne v rozsahu 100 % do 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdu o určení výšky týchto trov znalečného. Rodičia tieto trovy uhradili preddavkovo, preddavok však nepokrýva celkovú výšku týchto trov. Výška týchto trov bude ustálená samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, a to písomne v potrebnom počte vyhotovení (§ 355 ods. 1, § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 363, § 364 CSP).

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 CSP).

Odvolať môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP).

Odvolať len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť vyhotovené v písomnej forme, podpísané a v prípade doručenia podania do prebiehajúceho konania s uvedením spisovej značky (§ 127 CSP).

Odvolať možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolať proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolať možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. Ak odvolanie neobsahuje odvolacie dôvody alebo ak sú odvolacie dôvody nezrozumiteľné, súd vyzve odvolateľa na doplnenie odvolacích dôvodov (§ 62 ods. 1, 2, 3 CMP).

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy (§ 63 CMP).

Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná (§ 64 CMP).

Odvolať súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu (§ 65 CMP).

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 370 ods. 1, § 376 CMP).

Rozsudok vo veciach výživného možno na návrh zmeniť alebo zrušiť, ak sa zmenia pomery (§ 157 CMP).